

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

Telephone: 2876 CORTLANDT.

NO. 285. — ŠTEV. 285.

NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 5, 1918. — ČETRTAK, 5. DECEMBRA, 1918.

VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Pershingova izjava

VRHOVNI POVELJNIK AMERIŠKE ARMADE NE MORE DOVOLJ PREHVALITI SVOJIH ČET. — AMERIKANCI SO ZAČELI SVOJO TEŽAVNO ULOGO OB MEUSE. — PRVI BOJI SO SE ZAČELI SPOMLADI. — POROČILO VOJ. TAJ. BAKERJA.

Washington, D. C., 4. decembra. Danes je bilo objavljeno poročilo vrhovnega poveljnika ameriških čet na francoskem bojišču, generala Johna J. Pershinga. Izdal ga je vojni tajnik Baker kot dodatek k svojemu poročilu.

Poročilo se končuje z besedami: — Vso hvalo zaslužijo naši častniki in naši vojaki na tej fronti. Če pomislim na njihovo junaštvo, na njihovo vstranost ter njihov pogum, se mi napolni srce s ponosom, katerega ni mogoče izraziti. Zaslužili so večno hvalečnost naše dežele.

Ameriške čete so stopile v akcijo zgodaj spomladi. To je bilo tedaj, ko se je začela velika nemška ofenziva in ko so se nahajali zavezniški v težavi. Te daj je bilo treba uporabiti štiri ameriške divizije, ki so bile v vseh ozirih dovolj izvažane, da se vdeleže akcije.

Nemci so doživeli prvo krizo v Pikardiji. General Pershing pravi: — 28. marca sem dal na razpolago maršalu Fochu, ki je bil tedaj izbran vrhovnim poveljnikom vseh zavezniških armad, vse naše čete. Rekel sem mu, naj jih uporabi po svoji previdnosti. Na njegovo prošnjo je bila prva divizija transferirana s sektorja pri Toulu na pozicijo pri Chaumont en Vexin.

Nemci so bili v priložnosti v sled tega je bilo treba hitro delati.

28. aprila je stopila prva divizija v bojno črto pri Montdidieru na pikardijski fronti. Taktika za kopnih bojev se je izpremenila tedaj v odprto bojevanje. Naš močje, ki so bili pripravljeni o koncem uspehu, so se lotili težavnih nalog.

28. maja zjutraj je ta divizija napadla naprej potisnjeno nemško pozicijo ter zavzela mesto Canigny ter par vasi v okolici. Čeravno je bil ta uspeh le lokalnega pomena, je pokazal v jasni luči vojaške zmoglosti naših čet ter pokazal, da sovražnik ni ne premagljiv.

Temu je sledil nemški pohod preko reke Aisne. Cilj tega pohoda je bil Pariz. Zavezniški so imeli pred seboj krizo, ki je bila ravnotako nevarna kot ona v pikardijski ofenzivi meseca marca. Maršal Foch je zopet dobil na razpolago vse naše močje. Proti Marni je bila poslana tretja divizija, ki je bila ravnotako končala svoje vezbanje. Njen bataljon strojnih pušk je bil prvi v bojni črti. Po hudih naporih se mu je posrečilo vzdržati predmostje ob Marni na sproti Chateau Thierry.

Druga divizija, ki je bila v rezervi pri Montdidieru, je bila poslana z motorji, avtomobili in drugimi transportnimi sredstvi, da zaustavi sovražniško napredovanje proti Parizu. Divizija je napadla in zavzela železniško postajo ter mesto Bouresches. Sovražnik je vprizoril protinapad s svojimi izbranimi četami, pa ni mogel ničesar opraviti.

Temu je sledila bitka v Beluau gozdu. Tam so pokazali naši močje vse svoje zmoglosti ter so osvojili močno taktično pozicijo. Sovražnik je imel pri tem veliko večje izgube kot smo jih imeli mi. 1. julija je zavzela ta divizija mesto Vaux.

Tedaj je bilo pa že v polnem teku prevažanje ameriških čet iz Amerike v Francijo, vsaj česar je bilo mogoče uporabljati starejše divizije, kjerkoli je bilo potreba. Nek polk tretje divizije si je priboril nesmrtno slavo. Njegova dea bodo za vedno zapisana v zgodovini sedanje vojne. Razpostavljen je bil ob neki reki, katero so hoteli Nemci prekorajiti. Ker so bili Amerikanci v manjšini, so morali streljati v tri smeri. Po obupnem boju se je posrečilo tamu

S krivci pred sodišče

Kajzer in kronprinz bodeta postavljena pred sodišče. — Zavezniški so na londonski konferenci sklenili, da bodo zahtevali od Nizozemske, da jim izroči kajzerja in sina. — Čakajo na prihod Wilsona.

London, Anglija, 3. decembra. Medzavezniška konferenca je sklenila, da bodo zavezniški zahtevali od Nizozemske, da jim izroči bivšega nemškega cesarja in prestolonaslednika, da bodeta postavljena pred mednarodno sodišče.

London, Anglija, 3. decembra. Danes se zbirajo, da so bili zavezniški zastopniki na seji v znanjem ministrstvu vsi za to, da se zahteva od Nizozemske, da jim izroči prejšnjega nemškega cesarja in prestolonaslednika.

Angleški vojni kabinet ter francoski in italijanski zastopniki so se zedinili glede nasvetovane kazni za Viljema Hohenzollerna, vendar pa so sklenili, da ne bodo prej pričeli z akcijo, dokler ne pride v Evropo predsednik Wilson.

Zavezniški ne bodo pustili, da bi se prepričala izročitev Viljema Hohenzollerna sodišču. Ako bo Nizozemska brez dovoljenja Nemčije odklonila izročitev, potem se bo rabila sila.

Kakor piše Express, bodo zavezniški kabineti stavili nizozemski vladi zahtevo, da izroči Viljema. Mišljenje Francije in Italije je bilo poročano angleški vladi in predsedniku Wilsonu je tudi podal o tej zadevi svoje mnenje.

Dasiravno so si menjena nekaterih izvedencev mednarodnega prava glede izročitve v nekaterih točkah nasprotna, vendar se vsi strinjajo v tem, da mora prejšnji cesar dati odgovor za svoje zločine.

Pričakuje se, da Nizozemska ne bo stavila izročitvi nikakih zahtev. Zavezniški od nje ne bodo zahtevali, da jim izroči Viljema po navadnih postavah izročitve, temveč bo Viljem postavljen v isto vrsto z morskimi roparji in trgovci s sužnji, vsled česar kot tak ne zasluži varstva v nobeni deželi.

Iz Amsterdama se poroča, da je nemška provizorična vlada dovolila hohenzollernskemu princu, da smejo zapustiti deželo pod pogojem, da puste v deželi vse svoje premoženje. Nekateri so v to že privolili in v kratkem se bodo pričeli seliti v Švico, na Dansko in Nizozemsko.

Isto poročilo tudi pravi, da se je četrti sin Viljemov princ Avgust Viljem odločil izseliti se s svojo ženo v Argentino.

Washington, D. C., 3. decembra. Predsednik Wilson ni še ničesar ukrenil glede kazni prejšnjega nemškega cesarja Viljema. Ta izjava je bila danes objavljena v državnem departmentu, ker se je v nekaterih listih zatrjevalo, da je predsednik Wilson že dal v tej zadevi Angliji nekatere nasvete. — Predsednik Wilson bo skorogotovo podal tozadevno izjavo še-le potem, ko bo prišel v Francijo.

Jugoslavija in Italijani.

Rim, Italija, 4. decembra. — "Secolo", ki je zopet pričel razpravljal o jugoslovanski politiki, pravi, da ne smejo dogodki od strani Jadrana ter dejanske faze nasprotja zasenčiti potrebne vizije za bodoči prijateljski sporazum in bodoče sodelovanje kot je bilo določeno na kongresu v Rimu. List dostavlja, da je rešitev teritorialnega vprašanja nujna v namenu, da se izogne s tem napačnim razumevanjem in komplikacijam.

Ta milanski list obžaluje obstajajoče struje kot skrajno šovinistične, ki bodo dozevale bridka razočaranja ter opominja obnememljive goslove, rekoč, da morajo opustiti svoja pretiravanja ter svoje absurde zahteve, posebno kar se tiče avstrijskega brodograja in Istre, katere zahteve so popolnoma nepriljubljene in neopravičljive.

Wilsonov odhod

Ob odhodu predsednika Wilsona so se vršile v New Yorku velike demonstracije. — Njegovo spremstvo šteje 25 oseb.

Predsednik Wilson se nahaja na visokem morju.

Prve izjave rojstva ameriškega naroda je zapustil predsednik ameriške obal ter se odpejal proti Evropi.

Predsednik Wilson se je odpejal s svojim spremstvom večera ob pol enajstih popoldne. Odpejal se je z ameriškim mornariškim transportom "George Washington".

Slovo je bilo prisrčno. Na stotine ljudi se je zbralo v bližini parka ter ob celi obali, odkode je bilo mogoče videti parnik. — Strehe newyorških nebotičnikov so bile polne radovednega občinstva. — V Hoboken, kjer je bil "George Washington" vkrcan, se se vršile vsakovrstne parade. Ko se je začel parnik odmakati od obale, je stal predsednik na kapitanskem mostičku ter je smeje pozdravljal one, ki so mu želeli srečanja po pot.

Po zraku so plavali vsakovrstni zrakoplovi in spremlili parnik daleč na morje.

Predsednik je bil s svojim spremstvom dospel v Hoboken dvajset minut pred osmo uro zjutraj. Trideset minut kasneje je bil že na "George Washington".

Razni častilci predsednika in njegove soproge so poslali na krov parka toliko rož in vijolic, da je bilo vse pokrito s cvetjem.

Posebno razigrane volje je bila Wilsonova žena.

Na vprašanje, če je vesela, je odgovorila neki časnikarski poročevalci:

— Vesela! Tako sem vesela kot mala šolarica. Ravno kar sem govorila s kapitanom, ki mi je rekel, da bomo imeli krasno morje.

Ko je zapustil večeraj "George Washington" pristanišče, je bilo na njem 123 možkih in ženskih spadojčih njegovemu štabu.

Na krovu je 43 godcev, 50 natakarjev, 23 članov ameriškega inteligentnega departmента ter 11 članov tajne službe.

PORTORIČANI ŽELE SAMOVLADO.

V resoluciji, ki je bila sprejeta v poslanski zbornici, je rečeno, da se narod lahko sam vlada.

San Juan, Porto Rico, 4. dec. — Danes se je začelo posebno zasedanje poslanske zbornice. Poslanci so naprosili Združene države, naj dajo Porto Rico neodvisnost. Zbornici je bila predložena tudi spomenica, katero bodo poslali predsedniku Wilsonu. V spomenici je rečeno, da so se prebivalci Porto Rico že nešteto krat odlikovali v vseh ozirih ter pokazali popolno sposobnost za samovlado. Spomenico je napisal Cajetano Colly Cuchi, ki natančno pozna razmere na otoku.

Zelo značilen je naslednji odstavek:

Portoriški vojaki so z veseljem zapustili svoje domove ter so šli v boj za demokracijo. Pri tem so bili pa trdno uverjeni, da bo zadnji njihov vnored po vojni in dobljeni zmagi ravno tako prostost kot je bila ona, za katero so se bili.

Nemčija vrača denar.

Paris, Francija, 4. decembra. — Nemci so pričeli v vračilu. Zavezniški so izročili 300 milijonov frankov v zlatu, ki so ga dobili iz ruske zakladnice.

Franci so tudi dobili veliko zbirko umetnin, katere so Nemci pokrali v St. Quentinu in v muzeju v Valenciennes.

Umetnine se cenijo na 2 milijona frankov ali 400 milijonov dolarjev.

Boj za Lvov

Moški Poljaki so si osvojili Lvov. Otroci brez orožja. — Tudi ženske so šle v boj.

London, Anglija, 4. decembra. Posledni poročevalci londonskega lista "Times", ki se je vrnil iz Galicije, popisuje boje med Poljaki in Ukrajinci za posest Lvova. Poročevalci pripoveduje, da je bilo proti koncu oktobra zbranih okoli 5000 do 6000 Ukrajincev. Vsi so bili dobro oboroženi in so nosili avstrijsko uniformo.

5. novembra ob štirih zjutraj so se postavili vseh javnih poslopj v Lvovu, razum železniške postaje. Polovica ukrajinske vojske je bila sestavljena iz bolševikov. Armada se je držala skupaj samo pod obljubo 50 kron na dan in da dobi vsakdo dva akra zemlje.

Naenkrat se je zgodilo, česar nikdo ni pričakoval. Dasiravno Poljaki niso imeli v mestu niti enega vojaka, se je nenadoma pokazal odpor proti Ukrajincem. Nikdar prej še ni nastala bojovita vojska iz nič kakor tedaj. Ne samo, da ni bilo vojakov, tudi orožja niso imeli.

Prvi, ki se je spustil v boj za Poljsko je bil sin nekega generala, po imenu Viktor, star 27 let. Bil je invalid avstrijske vojske. Zbral je okoli sebe tri dečke. Vsi štirje so šli na cesto; mimo se je pripeljal avtomobil, v katerem je sedel nek ukrajinski vojak. Napadli so ga s pestmi, potisnili ga iz avtomobila, v katerem so se potem odpravili. Z vso naglico so se peljali do municijskega skladišča blizu železniške postaje, kjer so se polastili nekaterih samokresov in se naglo odpravili, ker so prihajali ukrajinski vojaki.

Med potom se jim je pridružilo več dečkov, ki so se vsi skupaj utrdili v Sienkiewiczzevi šoli. Vest o poljskem odporu se je naglo razširila po mestu in v neki mali bolnišnici se je zbrala mala gruča dečkov — po večini od 15 do 20 let — ki so bili odločni, da se bore proti Ukrajincem. Bilo jih je 30; pa kmalu so dobili ojačenje, da jih je bilo 200.

Vprizorili so napad na razdalji ene milje v ulici Leo Sapieha. Napad je bil popolnoma uspešen in vneli so nekaj ukrajinskih vojakov.

Dečkom so se pridružile tudi ženske. Bile so močne in oblečene v vojaško uniformo. Bujni lasje so viseli izpod avstrijskih jeklenih čelad.

Ko je prišel nek časnikarski poročevalci istega dne v mesto, je videl polno mesto takih dečkov, ki so bili večinoma stari po 14 let. Oblečeni so bili v vojaške uniforme, ki so visle na slabotnih telesih kot ogrinjala; bili so oboroženi s puškami in bajoneti.

Prvo zmago so dobili dečki — in bili so vroči boji. — 2. novembra; ko je skupina dečkov zavzela prvo strojno puško. 3. novembra pa so zavzeli železniško postajo, ki so jo le začasno izgubili.

Nato so Ukrajinci prosili za premirje, katerega so dečki tudi dovolili za 22 ur. To je bilo za nje kot nalašč, kajti v tem času so se pripravljali na nadaljne boje in dobili so tudi ojačenje iz mestne okolice. Premirje je bilo končano in boji so se obnovili.

5. novembra je nek poljski deček po naključju našel zalogo orožja. To jim je bilo v veliko pomoč in so se polastili okolice okoli katedrale. Pošto poslopje je bilo porušeno ljutih bojov. Pročelje je bilo razbito na kose. 18. novembra se je pričelo drugo premirje.

Iz Jassyja je prišel odposlanec francoskega poslanstva in je hotel vstaviti boje. Toda Ukrajinci so bili trmoglavi in večinoma boljševiki. Rekli so mu, da sta bila Clemenceau in Lloyd George umorjena, protiboljševiški general Denikin pa poražen.

Tudi pri drugem premirju se ni mogli sporazumeti in nastali so najljutjeji boji. Križanovska ulica je bila pomena kot ulica mar-

Nemčija||bo plačala

ZAVEZNIKI SO SE POSVETOVALI V LONDONU GLEDE VOJVOJNE OŠKODNINE. — ODBOR BO PROUČAVAL PLAČILNO ZMOŽNOST NEMČIJE.

London, Anglija, 4. decembra. — Zavezniška konferenca je bila danes končana.

Na Downing St. so bile vsega skupaj štiri seje. O pol enajstih je bila seja, katere so se vdeležili zastopniki angleških kolonij, med njimi avstralski ministrski predsednik Hughes in general Smuts. Ob 11.15 je bila odprta splošna seja, katere so se vdeležile vse tuje delegacije.

Ob štirih popoldne je imel Lloyd George konferenco s francoskimi in italijanskimi zastopniki, o pol šestih pa je bila zopet plenarna seja.

Predmet posvetovanja je bila zadeva, ki se tiče vseh narodov pa tudi teritorialno vprašanje Francije in Italije. Med drugim se je razpravljalo o sledečih vprašanjih:

1. — Podaljšanje premirja.
2. — Dan, ko se prične mirovna konferenca in število zastopnikov, katere pošlje vsaka država.
3. — Vsota in oblika odškodnine, katero mora plačati Nemčija in kar je še ostalo Avstro-Ogrske.
4. — Povrnitev trgovskih ladij, katere je Nemčija uničila tekom vojne.
5. — Bodočnost nemških kolonij.
6. — Stališče Poljakov, Čehoslovakov, Jugoslovancev in drugih osvobojenih narodov.
7. — Zahteva, da Nizozemska izroči bivšega nemškega cesarja.

London, Anglija, 4. novembra. — Vsi na londonski konferenci za stopani narodi so soglašali z načrt om angleškega ministrskega predsednika Lloyd Georgea, da mora Nemčija plačati do svoje zmoglosti.

Zavezniški zastopniki so tudi istega mnenja, da morajo biti kaznovani vsi, ki so skrivili vojno in nečloveške čine.

Ker polkovnik House ni bil navzoč na konferenci, bo predsednik Wilson obveščen o vseh sklepih posvetovanja, predno bodo objavljene. Angleški zakladničar Bonar Law je danes rekel, da bo Anglija pritiskala na zavezniške, da vstrajajo pri svoji zahtevi, da se jim izroči Viljem, da pride pred sodišče.

Bonar Law je tudi rekel, da je angleška vlada imenovala komisijo, ki ima nalogo preiskati, koliko je Nemčija zmožna plačati. Slednjič bo medzavezniški odbor odločil, koliko bo morala Nemčija plačati. Stori se bodo potrebni koraki, da bo Nemčija plačala.

Kakor pravi "Daily Mail", znašajo skupni zavezniški vojni stroški 25 bilijonov funtov sterlingov, kar je komaj ena sedmina nemškega narodnega premoženja. Železnice so lastnina raznih nemških držav, ki posedujejo tudi rudnike, gozde ter velikanska zemljišča. List pravi, da znaša po zmerni cenitvi vrednost nemške rude 191 bilijonov funtov sterlingov.

Leta 1871. po nemško-francoski vojni, ni morala Francija samo plaati vseh vojnih stroškov, temveč tudi posebno kazen 86 milijonov funtov sterlingov, poleg tega pa je še morala prepustiti Nemčiji Alzacijo in Lotarinško.

"Daily Mail" pravi, da zavezniški ne zahtevajo nikake kazni, temveč samo povračilo za povzročena škoda.

Washington, D. C., 4. decembra. — V državnem departmentu se je danes izjavilo, da zavezniški ne bodo zahtevali od Nizozemske izročitve Viljema, dokler ne pride v Evropo predsednik Wilson, ki dozdaj še ni povedal o tem nikomur svojega mnenja.

Wilson bo v božičnem času v Angliji.

London, Anglija, 4. decembra. — "Manchester Guardian" povdarja sicer, da se načrti glede obiska predsednika Wilsona v Angliji izpreminjajo z vsakim dnem, da pa je izvedel iz dobro informiranega vira, da se bo mudil predsednik v Evropi skozi 6 tednov.

Po svojem dohodu v Brest bo šel v Pariz, kjer bo ostal nekaj dni, posebno v namenu, da se posvetoje s polkovnikom House. Nato bo odpotoval v Italijo in od tam v Anglijo, kjer bo preživel Božič. Od tam se bo vrnil v Pariz, kjer bo ostal do svojega odpotovanja domov v Ameriko.

Upanja nemških Avstrijcev. Dunaj, Avstrija, 4. decembra. (Poročilo Ass. Press.) — Dr. Fr. Klein, prveji avstrijski justični minister, ki bo zastopal Avstrijo na mirovni konferenci, je izjavil danes poročevalcu:

— Če nam bodo dovolili prisostvovati mirovni konferenci, domnevam, da se bo zgodilo to le raditega, da nas obvestijo o svojih mandatih, dasiravno obenem upam, da nas bodo ostali člani konference poslušali.

ti, kajti nek vojak, oblečen v nemško uniformo — bodisi da je bil Ner e, ali ne — je vstrelil vsakega, ki je prišel mimo; vstrelili je celo dva starčka, eno ženo in 7-letnega dečka. Tudi pse je postrelil, ako so prišli po ulici.

Medtem pa so v Premislju, Jaroslavu in po drugih mestih delavci pustili delo in so hoteli proti Lvovu, da osvobodijo mesto. Ukrajinci so se trdovratno branili, toda izgubili so mnogo artilerije in 22. novembra zjutraj so se umaknili iz mesta in bežali.

Črnomorsko brodogrje.

Rim, Italija, 4. decembra. — "Giornale d'Italia" naznaja, da je zavezniška mornarica zajela 10 ruskih bojnih ladij, katere so boljševiki predali Nemcem.

Zavezniško brodogrje je sestavljeno iz angleških, francoskih, italijanskih in grških ladij. Pet ruskih torpedovk so si zavezniški razdelili med seboj in sicer je došla Anglija dve, Francija dve, Italija pa eno. Ostale ladje pa so zavezničkom na razpolago in so zavezniški zasidrane v pristanišču v Sebastopolu.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

Owned and published by
SLOVENIOPUBLISHING COMPANY.

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izveniš nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko in za celo leto za mesto New York \$5.00
Canado \$3.50 za pol leta za mesto New York 3.00
Za pol leta 2.00 za četrt leta za mesto New York 1.50
Za četrt leta 1.00 za inozemstvo za celo leto 6.00

GLAS NARODA

("Voice of the People")

Issued every day except Sundays and Holidays.

Subscription yearly \$3.50

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagoviti pošiljati, po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telefon: 2876 Cortlandt.

Clemenceau - zmagalet

Vstop Petaina v Metz, Castelnau-a v Colmar, Gouraud-a v Strasbourgu ter isto tak gimlivi povratek Hirschauer-ja v njegovo rojstno mesto Mulhouse na čelu francoske armade; — vsi ti dogodki ki značijo povratek Francije v njene izgubljene province, so bili vsled potrebe vojaškega značaja.

Bila je pravica vojakov, ki so omogočili ta sijajni triumf, da jahajo na čelu svojih zmagovalnih armad v zopet osvojena mesta Alzacije in Lotarinške. Dasiravno pa so bili njih uspehi veliki, se morajo ti vojniki vendar umakniti civilistu, ko bo prišlo do tega, da se prisodi palmo zmage.

Celo Foch sam bi ne zanikal dejstva, da bi bile vojaške zmage nemogoče brez pomoči in neumorne podpore Georges Clemenceauja.

Temu čudovitemu staremu možu, temu republikancu med republikani, se mora Francija konečno zahvaliti za njeno sedanjo posest Alzacije in Lotarinške.

Pred sedemindesetimi leti, ko sta se morala Thiers in Favre žalostno ukloniti Bismarcku ter staviti svoja imena pod dokument, ki je napravil to žrtve za formalno, je bil George Clemenceau eden izmed francoskih poslancev, ki so protestirali proti temu činu ter proglasili, da nimajo zastopniki naroda nobene pravice odstati katerikoli del narodnega ozemlja, in sedaj — po skoro pol stoletja — je kot civilni načelnik svojega naroda prevedel svoj protest v dejstvo.

Če se ozremo nazaj malo več kot eno leto, odkar je bil Clemenceau ministrski predsednik Francije, nam je mogoče meriti veličino njegovih uspehov.

Prišel je v urad, ko je bila francoska armada poražena ob Aisne ter bila prvič in zadnjič omajana v svoji morali. Prišel je k moči v času, ko je šla preko Francije velikanska kampanja defitistov. Polastil se je kontrole, ko so vjati vlade ušle iz nezmožnih rok in ko se je z vseh strani prerovalo polom najprvo domače fronte ter nato one na bojni črti.

Dasiravno nerada se je Francija vendar še enkrat obrnila na Clemenceau-ja.

Njegovo moč so priznavali vsi, a vsi njegovi sodobniki so se bali tako njegove moči kot njegove slabosti. Če je njegova zgovornost v listu zopet in zopet zbudila narod, si je vendar tekom dolge zgodovine političnih bojov nakopal sovražnikov in vsled svojega razdiralnega toka preko pol stoletja je ostal z malim številom političnih prijateljev ter veliko trumo sovražnikov.

— Briand bo šel in nato bo prišel drugi in za njim bo prišel Clemenceau, ki bo poskusil, a izpodletel, — in nato bom prišel jaz. Tako je rekel Caillaux v Rimu leta 1917. — Cela igra je bila postavljena tako, da pride Caillaux konečno na površje ter sklene mir z Nemčijo.

Prišel pa je Clemenceau, a ni — padel. Caillaux sedi v ječi. Malve je v prognanstvu, manjše defitiste se je postrelilo ali so zbežali — in francoske armade se nahajajo v Strasbourgu in Metzu.

Prva, skoro nemogoča naloga Clemenceau-ja je bila zopet utrditi domačo fronto, ki je bila razbita vsled porazov na bojnem polju ter propagande defitistov doma. Francija je stala po strašnih žrtvah prejšnjih let, po uničenju Rusije kot zaveznika vsled revolucije in vsprito nove invazije pred krizo, za katero sta bili mogoče dve rešitvi: — ali polom ali pa razkritje novega voditelja.

Francija — resnična Francija — je bila zdrava in odločna kot kdaj prej, a brez voditelja ni bila mogoča nobena stvar več.

Kako bi bil človek v stanu opisati čudo Clemenceaujevega vodstva! — Skoro v eni uri je bilo ozračje izčiščeno.

S podporo Clemenceau-ja je Petain reorganiziral armado, do čim se je Clemenceau lastnoročno lotil izdaje in slabitev. Na vsak protest, na vsako jadikovanje je odgovoril:

— Je fais la Guerre! — Jaz delam vojno!

Če se mu je stavlilo vprašanje, če se je vlagalo predloge v poslanski zbornici ter ga skušalo ujeti v past, se je glasil odgovor Clemenceau-ja vedno jasnejše in jasnejše:

— Je fais la Guerre! Je fais la Guerre! Zmaga bo na strani onega, ki vstaja do zadnje četrtine ure!

Porazi letošnje spomladi so ga pustili hladnega. Stal je pred sovražnimi kritiki in poslanski zbornici z blatom in prahom bojnja polja na svoji obleki. Zaprtil je govorniški oder ter se zopet pojavil na bojni črti. Osebnost nevarnosti ni poznal ter postal zelo nestrpen vsprito malenkostnih intrig.

Armade so ga boljše poznale kot pa politiki. Njegov duh je bil oni njegovih rojakov. Ko so ti rojaki videli svojega duha razodetega v Clemenceau-ju, so dobili novo zaupanje.

Ko je bila bojna črta v Pikardiji pretrgana, je bil on skoro prvi na pozorišču ter prinesel nazaj v Pariz prvo avtentično vest, da je povodenj — vstavljena.

Isto se je zgodilo v Flandriji, ko je stala armada Haiga s svojim hrbotom proti zidu.

— Nebo se že jasni, — je rekel Parizu, ko se je vrnil iz Bethuna.

— Bil je nekoč čas, — je rekel nekdanj Clemenceau, — ko sem obupal nad svojimi sorojaki. Vrjel sem, da je Francije konec, a sedaj, sedaj pogledite krog sebe. Niti benedice nimam reči.

To je bilo v času, ko so Francozi branili Verdun. To je bilo ob uri, ko so mu danzadnem grmeli v ušesa:

— Nemci so v Noyon!

Todaj in nato je bilo njegovo zaupanje v rojake neizmerno.

Njegova nestrpnost radi napak, pomanjkanja poguma, nevrjetne sleposti skozi tri leta, je postala manjša.

Konečno s polomom pred durmi, se je obrnila Francija na Clemenceau-ja kot so se obrnili zavezniki, na prošnjo Clemenceau-ja, na Focha vsprito njih vojaškega poraza. Ko pa je prišel Clemenceau, je bila Francija zopet vogalni steber zveze, temelj, na katerem se je zgradilo zmago.

Skoro v eni uri je postal vtelesenje Francije. Pred koncem pa si oni, ki so mu nasprotovali, niso upali izzivati moža, kojega glas je bil glas naroda. V porazu je pripravil narod, da je vrjel v mogočnost zmage in ko je zmaga prišla, je bila videti le kot logična posledica njegovega vodstva.

Ta vojna je proizvedla več velikih generalov kot pa sijajnih državnikov in uspehi enega generala, Focha, bodo živeli skozi celo zgodovino.

Brez Clemenceau-ja pa bi tudi Foch ničesar ne opravil.

Ko bo morala Francija povedati, komu dolguje izgubljene province, bo brez dvoma izjavila, da je to darilo sedemdesetletnega moža, ki je leta 1871 prepovedal odstop ter leta 1918 popravil izgubo.

Mi smo svobodni!

Zagrebaški "Jug" piše dne 22. oktobra:

Wilson je spregovoril tudi za nas....

In od večeršnjega dne smo mi Hrvati, Srbi in Slovenci svobodni, zjedinjeni in neodvisni, več ni za nas obveznosti napram onemu ali onim, katerim smo bili do večerj še nekoliko obvezani.

Mi smo sedaj svobodni državljani neodvisne jugoslovanske države, katero moramo sedaj sami urediti na demokratiških principih. Iz stare hrvatske zbornice, kjer trajno zbornoje naš Narodni svet, jedina naša zakonita vlada, je bilo večerj proglašeno vse to našim navdušenim prebivalcem v Zagrebu, ki se je okitil z zastavami in veličastno proslavil največji in najslavnejši dan naše zgodovine.

Ves naš narod naj slavi te dni in naj se pridruži klicanju naše prestolnice:

Živio predsednik Wilson!

Živel Narodni Svet!

Živela jugoslovanska država!

Pismo vojaka

Mays Landing, N. J.

Od tukaj ni bilo še nobenega dopisa v slovenskem listu in tudi nebenega Slovenca ni bilo tukaj, dokler nisem jaz prišel in ga menim, da tudi ne bo, ko bom jaz odšel od tod.

Tu nas je mnogo vojakov, ki smo se tu naselili 10. septembra iz različnih kamp. Slovenca ni nobenega, pač pa sta dva Hrvata, drugi pa so Poljaki in Angleži. Italijanov pa je več kot nas vseh drugih. Kraj je prav prijazen in mislim, da je to eden najlepših krajev v Združenih državah. Po streženi smo tudi dosti dobro, da se ne more nikdo pritožiti. Samo to me skrbi, da ne bi Slovenci prišli pod Italijo. Po različnih listih čitam, kako vrag steza svoje črne kremlje po revni Jugoslaviji in zatrjuje nasproti Združenim državam, da je naša stara domovina prava italijanska last in da žive po tistih krajih večinoma Italijani. Bojim se, da je ameriški narod o tem že tako prepričan, da je že popolnoma privolil v italijanske zahteve.

Naj še omenim, kako je bil po pačen zemljevid v newyorškem listu New York American v nedeljo, 17. novembra.

Kako je bila na debelo prečrtana Kranjska in Primorska za Istro ter Dalmacija. Pod zemljevidom je stalo, da bodo te pokrajine dobili najbrže Italijani. Trst je bil pa že tako debelo počen, kakor bi bil kdo steklenico črnila razlil. Spodaj pa je stalo, da se bo Trst pripiklo Italiji brez vsakega ugovora.

Čudim se, da si naši rojaki vse to puste dopasti. Mislim sem, da bom prihodnjo nedeljo našel v listu kak protest proti temu, pa sem se zelo čudil, da tega nisem našel. (Listi niso sprejemali naših člankov in protestov. Upam pa, da bodo sprejemali posiljal, kajti tudi o našem velikem protestnem shodu v nedeljo 1. decembra so prinesli vsi newyorški listi obširne razprave. Op. ured.). Zdal ni čas za to, da bi spali. Kaj dalo voditelji naših slovenskih organizacij, da se ne ni sliši o njih drugje kot v slovenskih listih. To pa še ni zadosti, treba se je podati v javnost in ameriškemu narodu pojasniti, da je to, kar zahteva Italijan, naša domovina, kjer prebiva naš narod že nad 13 sto let.

Ako se nam sedaj ne posreči otrestiti se zahrbtnega sovražnika.

V nedeljo, dne 8. decembra se bo vršil tretji shod Slovenskega Republiканskega Zdrženja v New Yorku in sicer v dvorani New Yorkskega Hrvatskega Škola na 341 West 47 St., med 8. in 9. Ave. Začetek ob 2. uri popoldan.

Vabi se vse Slovence in Hrvate iz New Yorka in okolice, da se tega shoda gotovo vdeležijo.

Imena glavnih govornikov, od katerih pričakujemo danes odgovor, bomo priobčili v jutrišnji številki Glas Naroda.

Na shodu je vsakemu zagotovljena svoboda govora, če se drži reda in pristojnosti.

Jugoslav Information Bureau (Mr. Š. Kučič) 82 Cortlandt St., New York City.

POZIV

V nedeljo, dne 8. decembra se bo vršil tretji shod Slovenskega Republiканskega Zdrženja v New Yorku in sicer v dvorani New Yorkskega Hrvatskega Škola na 341 West 47 St., med 8. in 9. Ave.

Začetek ob 2. uri popoldan.

Vabi se vse Slovence in Hrvate iz New Yorka in okolice, da se tega shoda gotovo vdeležijo.

Imena glavnih govornikov, od katerih pričakujemo danes odgovor, bomo priobčili v jutrišnji številki Glas Naroda.

Na shodu je vsakemu zagotovljena svoboda govora, če se drži reda in pristojnosti.

Jugoslav Information Bureau (Mr. Š. Kučič) 82 Cortlandt St., New York City.

Odobor.

D O P I S I

Harwick, Pa.

Ker se že dolgo ni nikdo oglašal iz naše naselbine, zato bi prosil, da mi dovolite nekoliko prostora v Vašem listu. Kaj naj bi poročala? Mnogo nimam, kajti jur. nimamo kaj videti, v jano nas ne pustijo, ker nosimo kikle.

Dela se vsak dan, zaslužek pa je odvisen od delavev in prostora, kakor povsod.

Španska influenza se je iznesla tudi v našo naselbino in je potekala na vrata pri skoro vsaki drugi hiši, tako da se človek kar trese, kadar kaj sliši o njej. Zadrževala je že marsikatero žrtev. Vedno sem mislila, da je k nam na farmo ne bo, ker je precej gozda naokoli. Vedno sem bila mnenja, da se bo zaradi tega prej razgubila po gozdu kot pa bo prišla do nas. Pa zlonem se je kar naveličal priklati k nam in se je spustila kar na nas vse. Vsakdo jo je nekoliko okusil. Mene je položila kar na posteljo, v kateri sem ostala cel teden, pa sem jo, hvala Bogu, prebila.

Rojakinja Mary Kranje je zbolela za influenco, zraven je pritisnila še pljučnica, ki ji je preprežala nit mladega življenja v njeni hiši 29. oktobra. Njej je 1. novembra sledil njen soprog Anton Kranje in obema 3. novembra njuna hčerka Albina, stara 10 let. Njegov brat Frank Kranje pa se nahaja bolan v bolnišnici, kjer pa sem, da se bo kmalu zdrav vrnil.

Pokojna je bila doma z Maškovec pri Žužemberku v Dolenskem. Na njenem domu v starem kraju se je reklo "P. Klodabartu". Tukaj zapuščala enega šest let starega sina Johna in dve sestrji, od katerih se nahaja Jenny, možena Kalan, v Pittsburghu, Pa.; Annie pa se nahaja v neki farni, pa ne vem, katerem kraju. V starem kraju zapuščala starše in dva brata.

Naj v miru počivajo! Kje je bil doma njen sorog, mi ni znano. Ako pa hoče, do kaj več izvedeti, naj se dasi pri meni.

Pozdrav vsem rojakom in rojakinjam širom Amerike.

Mary Mogart,

Box 2 Harwick, Allegheny Co. Pa.

Collinwood, Cleveland, Ohio.

Ker zvesto pregledujem slovenske liste, bediši tega ali onega, vedno izvem iz njih kaj novega. V tem in preteklem mesecu (novembra in oktobra) sem skoro vedno bral o španski influenci. Tudi v Collinwood je prišla in nas je že toliko bolnikov, da eden drugega poprašujemo, ako je že kaj boljši.

Poleg te nesreče nas je zadela še druga nesreča, ako je res, da se namreč vzeli vse salone. To bo sejala posebno ludo, kajti prej, ako sem začutil, da sem bil kaj prehladen, ali pa sem kihal, sem šel za vogal k "Cugelm" in sem popil dva kozarčka, pa sem se takoj počutil bolj zdravega. Ako bom pa zdaj zopet kdaj zbolel za influenco, bom moral pa takoj umreti.

Pa mislim, da se salonerji sami tega krivi, da je postala Ohio suha. Imeli so namreč že tako majne kozarce, da se je človeku škalo zdelo posteno potegniti, in bi bilo najboljšo, ako bi tekočino srčali s slamo kot gospoda tisto sladko tekočino po soda-štorih. Delavev so bili jezni in so se hoteli nasčevati nad salonerji ter so volili suho. V Clevelandu velja dovoljenje ravno toliko kot v Collinwood, pa tam si debil večji kozarec in še na dom si ga dobil polno, da si mogel piti pri svojem kosilu.

Jaz sem tudi volil "suho", že zato, ker sem se bal prihodnjega poletja, da ne bi trosil toliko denarja za pijačo. Toda velja tudi čista: Ako nečes piti, ne hodi v gostilno. Res bo težko privaditi se temu, tako salonarjem kot nam, ker nismo navajeni biti brez pijače. Salonarjem bo tudi trda, ker ne bodo več imeli "nikel-prodajal" in bo treba prijeti za kaj drugega. Seveda vsem tega ne bo treba, kajti o nekaterih se pripoveduje, da morejo naštet nekaj tisočakov kar v zlatu. Žal mi bo pa le po enem salonarju, ki je res držal z delavev in vedel, kaj se mu mora dati za težko prisluženi denar, to je oni gostilničar na voglu Brock varda.

Poskušal bom privaditi svoj želodec na suho, ako pa ne bo šlo, pa

Kar se tiče tukajšnjih delavskih razmer, moram reči, da gre še precej dobro; ne ve se pa, koliko časa bo tako ostalo. Španska bolezen nas ni ravno preveč nadlegovala; zbolelo ji hje sicer nekaj, toda, kakor mislim, umrl ni nikdo. Želim, da bi nas še znanprej pustila bolezen v miru. Kakor pa bomo pomagati, kolikor more kdo, da prej dobimo svobodno Jugoslavijo.

Kar se tiče tukajšnjih delavskih razmer, moram reči, da gre še precej dobro; ne ve se pa, koliko časa bo tako ostalo. Španska bolezen nas ni ravno preveč nadlegovala; zbolelo ji hje sicer nekaj, toda, kakor mislim, umrl ni nikdo. Želim, da bi nas še znanprej pustila bolezen v miru. Kakor pa bomo pomagati, kolikor more kdo, da prej dobimo svobodno Jugoslavijo.

Kar se tiče tukajšnjih delavskih razmer, moram reči, da gre še precej dobro; ne ve se pa, koliko časa bo tako ostalo. Španska bolezen nas ni ravno preveč nadlegovala; zbolelo ji hje sicer nekaj, toda, kakor mislim, umrl ni nikdo. Želim, da bi nas še znanprej pustila bolezen v miru. Kakor pa bomo pomagati, kolikor more kdo, da prej dobimo svobodno Jugoslavijo.

Kar se tiče tukajšnjih delavskih razmer, moram reči, da gre še precej dobro; ne ve se pa, koliko časa bo tako ostalo. Španska bolezen nas ni ravno preveč nadlegovala; zbolelo ji hje sicer nekaj, toda, kakor mislim, umrl ni nikdo. Želim, da bi nas še znanprej pustila bolezen v miru. Kakor pa bomo pomagati, kolikor more kdo, da prej dobimo svobodno Jugoslavijo.

Kar se tiče tukajšnjih delavskih razmer, moram reči, da gre še precej dobro; ne ve se pa, koliko časa bo tako ostalo. Španska bolezen nas ni ravno preveč nadlegovala; zbolelo ji hje sicer nekaj, toda, kakor mislim, umrl ni nikdo. Želim, da bi nas še znanprej pustila bolezen v miru. Kakor pa bomo pomagati, kolikor more kdo, da prej dobimo svobodno Jugoslavijo.

Kar se tiče tukajšnjih delavskih razmer, moram reči, da gre še precej dobro; ne ve se pa, koliko časa bo tako ostalo. Španska bolezen nas ni ravno preveč nadlegovala; zbolelo ji hje sicer nekaj, toda, kakor mislim, umrl ni nikdo. Želim, da bi nas še znanprej pustila bolezen v miru. Kakor pa bomo pomagati, kolikor more kdo, da prej dobimo svobodno Jugoslavijo.

Kar se tiče tukajšnjih delavskih razmer, moram reči, da gre še precej dobro; ne ve se pa, koliko časa bo tako ostalo. Španska bolezen nas ni ravno preveč nadlegovala; zbolelo ji hje sicer nekaj, toda, kakor mislim, umrl ni nikdo. Želim, da bi nas še znanprej pustila bolezen v miru. Kakor pa bomo pomagati, kolikor more kdo, da prej dobimo svobodno Jugoslavijo.

Kar se tiče tukajšnjih delavskih razmer, moram reči, da gre še precej dobro; ne ve se pa, koliko časa bo tako ostalo. Španska bolezen nas ni ravno preveč nadlegovala; zbolelo ji hje sicer nekaj, toda, kakor mislim, umrl ni nikdo. Želim, da bi nas še znanprej pustila bolezen v miru. Kakor pa bomo pomagati, kolikor more kdo, da prej dobimo svobodno Jugoslavijo.

Kar se tiče tukajšnjih delavskih razmer, moram reči, da gre še precej dobro; ne ve se pa, koliko časa bo tako ostalo. Španska bolezen nas ni ravno preveč nadlegovala; zbolelo ji hje sicer nekaj, toda, kakor mislim, umrl ni nikdo. Želim, da bi nas še znanprej pustila bolezen v miru. Kakor pa bomo pomagati, kolikor more kdo, da prej dobimo svobodno Jugoslavijo.

Kar se tiče tukajšnjih delavskih razmer, moram reči, da gre še precej dobro; ne ve se pa, koliko časa bo tako ostalo. Španska bolezen nas ni ravno preveč nadlegovala; zbolelo ji hje sicer nekaj, toda, kakor mislim, umrl ni nikdo. Želim, da bi nas še znanprej pustila bolezen v miru. Kakor pa bomo pomagati, kolikor more kdo, da prej dobimo svobodno Jugoslavijo.

bom pospravil svoja šila in kopita

in bom šel za mokroto. F. P.

Geneva, Ohio.

Ker sem tudi naročnik Vašega lista, da tudi dobro prebiram. Posebno me zanima zaradi naše domovine Slovenije; prvič, ako bomo zagotovo prišli izpod avstrijskega jarma, drugič pa še bolj, ker čitam, da hočejo Italijani vzeti najlepši kos naše zemlje, ki je najbolj potrebna za nas Slovence.

Zatorej, uredniki listov, na nogo! Zdal je še čas, pobratite se za to čas in delujte skupaj; zakaj ako boste uredniki listov skupno deževali, potem vam bo sledil cel slovenski narod in ako bomo delovali vsi za enega, eden za vse, potem bomo dosegli, kar želimo.

Kakor sem bral dopis iz Clevelanda, so tam sklicali shod, da napravijo protest proti italijanski vladi, ki hoče siloma vzeti naše kraje, ter so se pri tem nekaj sporekli. Na tak način ne bomo ničesar opravili. Pogledite, ako se fantje skregajo in se zopet pogovore, je dobro; ako se pa stepejo, kam pridejo? V zapor. In tako bo tudi z nami; ako ne bomo v slozosti, bomo tudi prišli — kam? Tja, kjer slovenski narod oziroma jezik izumira.

Zatorej na delo in odpustimo onim, ki nam nasprotujejo, ker oni ne morejo biti Slovenci in sploh mislim, da niso. Tudi jaz bom pomagal, če v drugem ne, pa v denarju.

Pozdravi! Naročnik.

Pyrolite, Colo.

Prosim, sprejmite ta moj burni dopis, ali bolje povedano protest. Star sem že 60 let, imam samo ženo v starem kraju brez otrok in ne vem, če se kdaj vrnem ali ne. Namenjen sem pa ženo sem dobili, če še živi in če bo hotela priti.

Naročnik na list Glas Naroda sem že mnogo časa in se nisem nikdar rad z dopisi v javnost podajal, ali zdaj sem pa primeran, ker me v resnici sree boli, ko berem v listu Glas Naroda, kako silno nestramno osvaja Italijan slovensko ozemlje in Trst in Reko.

Kakšno je bilo obetanje, kako bomo svobodni! Kakšna svoboda bo to? Predstavljam si konja, vsega izmučenega, stepenega, katerega voznik izpreže in ga spusti na gole prerije, kjer nima ničesar ugrizniti. Svoboden je za nedoločen čas, prost je in lahko uživa glad in zimo, dokler ne zadahne. Tako smo tudi mi Jugoslanci napeljeni na gole prerije.

Kaj mislite, dragi rojaki, koliko vrednost sta imela Trst in Reka za bivšo avstro-ogrsko monarhijo? Toliko, da ji je več prinašalo kakor vsi drugi davki v monarhiji in za tako bi tudi v bodoče veljali.

Torej, rojaki, ne pustimo tega, da bi tisti grabljiivi in lačni Italijani to osvojili. Napunimo vse moči, kolikor moremo, da se mu to prepreči in nam ostane, kar je našega jugoslovanskega. Italijan se ni bil nikdar prijatelj Slovencev, pa mislim, da tudi ne bo. Rojaki in rojakinje, hitimo v tem skrajnem času s protesti in prošnjami. Naš predsednik Wilson ima pri mirovni konferenci veliko besedo.

Jaz sem tukaj sam Slovenec; je pa Slovakov, drugi so Angleži in Italijani, katerih nikjer ne manjka. Iskreni pozdrav vsem rojakom in rojakinjam po širom Ameriki.

Frank Peterlin.

West Allis, Wis.

Mislili smo že, da so se časi za zaslužene Slovence izboljšali, pa smo se varali. Otrčili smo se Hu-na, zdaj pa pride Lah, ki steza svoje roke po naši zemlji. V mirnem času je delala Avstrija z nami kot s psom, kadar pa je prišla vojna, pa smo bili vedno prvi v ognju, kot bi se nas hotela iznebiti za vedno. Zdal pa smo vstali od smrti in bomo postavili novo življenje, zato moramo k temu vsi pomagati, kolikor more kdo, da prej dobimo svobodno Jugoslavijo.

Kar se tiče tukajšnjih delavskih razmer, moram reči, da gre še precej dobro; ne ve se pa, koliko časa bo tako ostalo. Španska bolezen nas ni ravno preveč nadlegovala; zbolelo ji hje sicer nekaj, toda, kakor mislim, umrl ni nikdo. Želim, da bi nas še znanprej pustila bolezen v miru. Kakor pa bomo pomagati, kolikor more kdo, da prej dobimo svobodno Jugoslavijo.

Kar se tiče tukajšnjih delavskih razmer, moram reči, da gre še precej dobro; ne ve se pa, koliko časa bo tako ostalo. Španska bolezen nas ni ravno preveč nadlegovala; zbolelo ji hje sicer nekaj, toda, kakor mislim, umrl ni nikdo. Želim, da bi nas še znanprej pustila bolezen v miru. Kakor pa bomo pomagati, kolikor more kdo, da prej dobimo svobodno Jugoslavijo.

Kar se tiče tukajšnjih delavskih razmer, moram reči, da gre še precej dobro; ne ve se pa, koliko časa bo tako ostalo. Španska bolezen nas ni ravno preveč nadlegovala; zbolelo ji hje sicer nekaj, toda, kakor mislim, umrl ni nikdo. Želim, da bi nas še znanprej pustila bolezen v miru. Kakor pa bomo pomagati, kolikor more kdo, da prej dobimo svobodno Jugoslavijo.

Kar se tiče tukajšnjih delavskih razmer, moram reči, da gre še precej dobro; ne ve se pa, koliko časa bo tako ostalo. Španska bolezen nas ni ravno preveč nadlegovala; zbolelo ji hje sicer nekaj, toda, kakor mislim, umrl ni nikdo. Želim, da bi nas še znanprej pustila bolezen v miru. Kakor pa bomo pomagati, kolikor more kdo, da prej dobimo svobodno Jugoslavijo.

Kar se tiče tukajšnjih delavskih razmer, moram reči, da gre še precej dobro; ne ve se pa, koliko časa bo tako ostalo. Španska bolezen nas ni ravno preveč nadlegovala; zbolelo ji hje sicer nekaj, toda, kakor mislim, umrl ni nikdo. Želim, da bi nas še znanprej pustila bolezen v miru. Kakor pa bomo pomagati, kolikor more kdo, da prej dobimo svobodno Jugoslavijo.

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

Ustanovljena leta 1908.

Glavni ured v ELY, MINN.

Inkorporirana leta 1908.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplaćanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

Vrhovni zdravnik:

Dr. J. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., NS. Pittsburgh, Pa.

Nadzorniki:

JOHN GOUZE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave 'M', So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Porotniki:

GREGOR J. PORENTA, box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, box 480, Ely, Minn.
JOHN RUPNIK, S. R. box 24, Export, Pa.

Pravni odbor:

JOSEPH PLAUTZ, Jr. 432-7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
MATT POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

Združevalni odbor:

UDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, O.
FRANK ŠKRABEC, St. Yda. Sta. box 63, Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407 - 8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotno Glasilo: GLAS NARODA.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pomoči naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pri- tožbe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali ne- uradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugo- slovanom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fra- ternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog \$300.000 (tri- stotisoč dolarjev). Bolniških podpor, poškodnin in smrtnin je še izplačala do \$1.500.000 (en milijon in pol dolarjev).

Bolniška podpora je centralizirana. Vsak opravičen bol- nik si je svest da dobi podporo, kadar jo potrebuje.

Društva Jednote se nahajajo po raznih naprednih sloven- skih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Društvo se lahko ustanovi s 8 člani ali članicami.

Za nadaljna pojasnila se je obrniti na glavnega tajnika.

Dopisi

Roundup, Mont.

Ker vsled bolezni nam ni mo- goče držati društvene seje in tudi se ne vem, kdaj se bodo sneli vr- šiti, zato opominjam člane dru- štva sv. Mihaela št. 88 JSKJ., da plačajo assessment ob pravem času, ker drugače bodo suspendirani, kakor pravila zahtevajo. Vsaki zahteva svoje, kadar je bolan; za- to je tudi Jednota opravičena zahtevati svoje. Nekateri mislijo, češ, saj ni seje, ni treba plačati. Ali to ni prav in sami sebi škodu- jejo. Jaz ne bom nobenemu kriv, ako bo kateri suspendiran. Član ali članica, ki ne plača do vsake- ga 25. dne v mesecu, bo suspendi- ran(a), kajti iz blagajne se ne mo- re zalagati za nobenega, ker je bolj malo.

Obenem tudi naznamim, da do- kler ne bo društvene seje, ostane še vedno stari društveni odbor ter se bolniške nakaznice potrdijo od glavnega društvenega odbora in predsednika nadzornega odbora, oziroma tudi bolniškega načelnika. Ako se pa dobi kaka sumljiva stvar nad bolnikom, se bo nakaz- nica pridržala do redne društvene seje, da se reši. Toliko vam v na- znanje.

Zatorej prosim, plačajte točno assessment, da se ne bo nobeden je- zil, ako bo suspendiran. Prosim, za mesec december plačajte as- sment prej ko mogoče, da napra- vim letni račun in ga pošljem na glavnega tajnika. Naznamim tudi, da je bil assessment za mesec okto- ber za člana 30¢, za članico pa 25¢ in to se je plačalo v društveno blagajno za društvene stroške in za tajnikovo plačo, ker blagajna je bila mala. Nadalje naznamim, da assessment plača vsakdo lahko vsako tretjo nedeljo v mesecu ali pa še prej pri blagajniku Johnu Petek, ali pa v mojih prostorih.

Tem potom tudi naznamim, ker se bolj težko zdravnik dobi, ka- dar član zbolí, da bi se precej pri njem naznamil, naj se kar precej vsaj pri društvemem tajniku in ne odlašati naprej, da ne bo kako sit- nosti. Prosim, naj si vsakdo za- pomni; saj vsaki zna, da imam do- sti dela ravno v sedanji bolezni.

Naznamim tudi, da je naše dru- štvo obiskala bolezen v precej- šnjem številu. Bolnih imamo do- sedaj osem. Španska influenca je obiskala štiri, štirje imajo druge bolezni. Od teh bolnikov je 15. no- vembra umrl po kratki in mučni bolezni za špansko influenco Mar- tin Mohar, član društva št. 88, na Carpenter Creek, Mont. Star je bil 52 let, doma iz Trebnjega na Dolenjskem. Zapustil je soprogo in 5 nedorastlih otrok. Pogreb, katerega je preskrbelo društvo št. 88, h kateremu je pripadal, se je vršil 17. novembra. Naj počiva v miru.

Prosimo vas tedaj, člani in članice, upoštevajte to in spo- lnujte svoje dolžnosti, pa bo vedno pravi red pri društvu in Jednoti.

Pozdrav vsem članom in članicam JSKJ.

George Zobec, tajnik.

Reading, Pa.

Glasom pravil J. S. K. J. se mo- rajo vršiti volitve društvenih od- bornikov v mesecu decembru. Dol- žnost veže vsakega člana društva sv. Jurija št. 61 J. S. K. J., da se vdeleži te seje v mesecu decem- bru, kajti paziti je treba, da se postavijo zmožni, zanesljivi in na- predni možje v odbor društva.

Dne 13. novembra se je na redni seji sklenilo, da se prihodnja red- na mesečna seja preloži od 11. de- cembra na 14., ker bo ta dan na soboto, bode lahko več članov pris- tovih na seji, ker ko bi se seja vršila na 11. decembra, bi ta čas več članov bilo zaposlenih pri no- nem delu. Iz tega vzroka se je se- ja preložila na 14. decembra. Ka- ze je določena za vsakega člana \$1.00, ako se ne udeleži seje; iz- zveta je bolezen ali delo.

Cenjeni sobratje, znano nam je, da odbori društev so srce organi- zacije. Ako ne bodo društveni od- bori delovali napredek organi- zacije, ni potrebno misliti na kak- šen napredek. Glavni odbor ne more sam vsega narediti, potreb- no je, da vsak veli moža v odbor, koji je zmožen izvrševati dolž- nosti društvenega odbornika, ne glede na njegovo prepričanje, lastne interese ali na osebno mržnjo. Vse to naj bo postransko vsaj pri na- šem društvu št. 61. Društva niso za nobeno politiko, nego za pod- poro v slučaju bolezni in nesreče. Strogo je treba paziti, koga se vo- li v društveni odbor, posebno pa v tajniški posel. Tajnika društva, kakor se danes posluje, vežejo dolžnosti in težaven je njegov po- sel. Slučajno, ako ima društvo ne- zmožnega tajnika, je nered pri društvu in Jednoti. Nezmožnost tajnika lahko povzroča občutne stroške društvu kakor tudi Jed- noti. Če ni tajnik zmožen svojega posla, s tem naloži sam sebi o- grozno delo, ker mu je potreba vsaj enkratnega pisanja ali pojasnila.

Tem potom tudi naznamim, ker se bolj težko zdravnik dobi, ka- dar član zbolí, da bi se precej pri njem naznamil, naj se kar precej vsaj pri društvemem tajniku in ne odlašati naprej, da ne bo kako sit- nosti. Prosim, naj si vsakdo za- pomni; saj vsaki zna, da imam do- sti dela ravno v sedanji bolezni.

Naznamim tudi, da je naše dru- štvo obiskala bolezen v precej- šnjem številu. Bolnih imamo do- sedaj osem. Španska influenca je obiskala štiri, štirje imajo druge bolezni. Od teh bolnikov je 15. no- vembra umrl po kratki in mučni bolezni za špansko influenco Mar- tin Mohar, član društva št. 88, na Carpenter Creek, Mont. Star je bil 52 let, doma iz Trebnjega na Dolenjskem. Zapustil je soprogo in 5 nedorastlih otrok. Pogreb, katerega je preskrbelo društvo št. 88, h kateremu je pripadal, se je vršil 17. novembra. Naj počiva v miru.

Prosimo vas tedaj, člani in članice, upoštevajte to in spo- lnujte svoje dolžnosti, pa bo vedno pravi red pri društvu in Jednoti.

Pozdrav vsem članom in članicam JSKJ.

George Zobec, tajnik.

Reading, Pa.

Glasom pravil J. S. K. J. se mo- rajo vršiti volitve društvenih od- bornikov v mesecu decembru. Dol- žnost veže vsakega člana društva sv. Jurija št. 61 J. S. K. J., da se vdeleži te seje v mesecu decem- bru, kajti paziti je treba, da se postavijo zmožni, zanesljivi in na- predni možje v odbor društva.

Dne 13. novembra se je na redni seji sklenilo, da se prihodnja red- na mesečna seja preloži od 11. de- cembra na 14., ker bo ta dan na soboto, bode lahko več članov pris- tovih na seji, ker ko bi se seja vršila na 11. decembra, bi ta čas več članov bilo zaposlenih pri no- nem delu. Iz tega vzroka se je se- ja preložila na 14. decembra. Ka- ze je določena za vsakega člana \$1.00, ako se ne udeleži seje; iz- zveta je bolezen ali delo.

Cenjeni sobratje, znano nam je, da odbori društev so srce organi- zacije. Ako ne bodo društveni od- bori delovali napredek organi- zacije, ni potrebno misliti na kak- šen napredek. Glavni odbor ne more sam vsega narediti, potreb- no je, da vsak veli moža v odbor, koji je zmožen izvrševati dolž- nosti društvenega odbornika, ne glede na njegovo prepričanje, lastne interese ali na osebno mržnjo. Vse to naj bo postransko vsaj pri na- šem društvu št. 61. Društva niso za nobeno politiko, nego za pod- poro v slučaju bolezni in nesreče. Strogo je treba paziti, koga se vo- li v društveni odbor, posebno pa v tajniški posel. Tajnika društva, kakor se danes posluje, vežejo dolžnosti in težaven je njegov po- sel. Slučajno, ako ima društvo ne- zmožnega tajnika, je nered pri društvu in Jednoti. Nezmožnost tajnika lahko povzroča občutne stroške društvu kakor tudi Jed- noti. Če ni tajnik zmožen svojega posla, s tem naloži sam sebi o- grozno delo, ker mu je potreba vsaj enkratnega pisanja ali pojasnila.

od ene in od druge strani in to vse stane poštne stroške. In kdo dru- gi jih trpi kot društvena in Jed- notina blagajna? Ker pa je bla- gajna društva kakor tudi blagaj- na Jednote last nas vseh članov, oziroma članov krajevnih društev, zato pa je treba premišljeno delo- vati. Kakor pa je navada pri ta- kih volitvah, eden predlaga ene- ga, drugi drugega Kdor ima ve- čino glasov, ta je izvoljen. Potem se pa člani oddahnejo, češ, zdaj smo zopet dobri za eno leto. Pri- tem pa se ne pomisli, da bi član- stvo lahko samo sebe prodalo, ter bi prišlo v tako zmešnjavo, da bi bilo težko priti na pravi pot. To- raj, cenjeno članstvo dr. ša. 61 J. S. K. J., ni vam potreba to pose- bej razkladati, ker ste dobro iz- kušeni, kako je bilo nekoč, ko se je v sredini leta volilo tajnika. Resnica je, da tajniki društva im- ajo malo plačo, drugo je pa tudi, da se od njega tirja, da izpolnjuje svoje dolžnosti.

proste, kajti jaz ne agitiram za svoje osebne koristi zato, ker sem sedanji tajnik, kajti moji dnevi so šteti. Dalje je potreben v društvu zmožen zapisnikar. Natančen za- pisnik je neobhodno potreben pri društvu, ako ne vodi zapisnika o svojih sejah, je njihovo poslova- nje nepravilno in neveljavno. Za- pisnik je glavna stvar pri dru- štvi. Pri sodnih in pri sodnih- skih razpravah se vselej zahteva sklep društvenih sej, in ako isti nima tega črna na belem, se takoj vidi, kaj se sme pričakovati. Za- pisnik se mora voditi kolikor naj- bolj mogoče natančno. Dober za- pisnik je obrana v marsikaterem slučaju društvememu odboru, isto- tako društvu in Jednoti v premo- ženju. Dalje je potrebno, da voli za društvene nadzornike, zmožne možje. Društveni nadzor- ni morajo imeti nekoliko pojma o poslovanju društva, dalje pa mo- rajo biti tudi zmožni računati in pisati, da lahko nadzorujejo taj- nika in poslovanje društva. Zna- no nam je, da nezmožni nadzor- ni ki velikokrat naredijo tudi slabega in zanemarjenega tajnika in da je s tem zanemarjen ves društveni odbor. Omeniti pa moram, da vsa čast gre društvememu letošnjemu nadzornemu odboru, kajti le na- tak način se more pravilnim po- tom poslovati; tora kličem Vam; le tako naprej!

Toraj na svidenje dne 1. decem- bra ob 7. uri zvečer!

Pozdrav vsem članom in članicam dr. sv. Jurija, št. 61 JSKJ.

John Pezdire, tajnik.

Tolstoj o pisanju in kadenju.

Danski državni svetnik Hansen ki je Tolstega osebno poznal, je pri- povedoval v neki družbi, da se je Tolstoj o pisanju romanov in ka- denju izrazil tako-le: Nikdar ne vem naprej, kako poteče moj spis in kako se dovrši. Najmanj sem mislil na to, ko sem pisal "Kren- zerjevo sonato", da se bo izvršila tako. O kadenju je rekel: Kade- nje dovaja misli. Kadar se dela- se mi zdi, kakor da sta istočasno zaposleni dve osebi; ena ustvarja, druga nadzira. Ako poslednji o- mamimo, gre posel bolje od rok, ker ni nikdo prisoten, ki bi nas motil in nadziral.

"Bela kuga" razsaja predvsem med delavskim narodom. Ali je more podedovati otrok po svoji materi? — Odgovor nato najdete v SLOVENSKO — AMERIŠKEM KOLEDARJU za leto 1919.

Rumunska kraljeva dvojica.

Pariz, Francija, 3. decembra. — Rumunski kralj Ferdinand in kra- ljica Marija bodeta v bližnji bo- dečnosti obiskala Pariz.

Priznanje Čehov.

Rio Janeiro, Brazilija, 3. dec. — Brazilska vlada je priznala Čeho- Slovake.

Naznanila

Little Falls, N. Y.

Tem potom se naznanja vsem članom društva sv. Jožefa št. 53 JSKJ. v Little Falls in okolici, da se vrši v nedeljo 8. decembra ob 1. uri popoldne glavna letna seja in obenem volitev novih uradni- kov za leto 1919. Zatorej se prosi vse člane, da te seje ne izpuste, ampak se je gotovo vdeleže; kajti važnost te seje je zelo velike vred- nosti, posebno, kar se tiče volitev uradnikov, kajti na uradnikih je ležeče, kako društvo obstoji. Kdor pa se te seje ne vdeleži, zapade kazni po društvenih pravilih. Iz- vzeti so seveda bolni člani, ali pa oddaljeni.

Obenem se naznanja, da je dru- štvo sklenilo dne 13. oktobra na- svoji redni mesečni seji, da se vrši prihodnja veselica dne 31. decem- bra, ali na Silvestrov večer, kot ponavadi vsako leto. Vinska trga- tev se ni mogla vršiti, ker je ravo- nosti tisti čas razsajala influenca in je bilo prepovedano od mesta.

Torej še enkrat opozarjam vse člane, da se gotovo vdeleže vse dne 8. decembra.

S pozdravom na vse člane in članice.

Fr. Masle, tajnik.

Pittsburgh, Pa.

Članom društva sv. Stefana št. 26 JSKJ. se di na znanje, da se vrši v nedeljo 15. decembra glav- na letna seja ob 1. uri popoldne v K. S. Domu na 57. in Butler St. v Pittsburghu. Na dnevnem redu je poročilo društvenih uradnikov o celoletnem poslovanju društva in Jednote ter volitev novega od- bora za leto 1919. Kateri član se seje ne vdeleži, plača 50¢ v dru- štveno blagajno. Izvzeti so samo bolniki ter nad 16 milj oddaljeni člani. Toliko v bratsko znanje.

Joseph Pogačar, tajnik.

Lloydell, Pa.

Članom društva sv. Petra in Pavla št. 35 JSKJ. v Lloydell se na- znanja, da je bilo na redni seji dne 17. novembra sklenjeno, da se dne 15. decembra prične seja ob 1. uri popoldne, ker je to zadnji mesec v letu in se voli novi odbor za leto 1919. Obenem pa je tudi treba rešiti mnogo drugega važ- nega, ki bo v korist društvu in Jednoti. Opozarjam vse člane v Lloydell, Beaverdale in Onnallin- da, Pa., da se vdeleže seje ob do- ločeni uri. Kateri ne bo ob do- ločeni uri v dvorani, plača 50 cen- tov v društveno blagajno.

Z bratskim pozdravom

Andrej Malovrh, tajnik.

(5&12—12)

Greensburg, Pa.

Tem potom opozarjam vse čla- ne društva sv. Rešnjega Telesa št. 77 v Greensburgu, da je bilo pretečeno glavno sejo meseca de- cembra 1917 sklenjeno, da se mo- ra vsak član vdeležiti glavne seje dne 8. decembra 1918. Kdor se ne vdeleži te seje, plača \$1.00 v dru- štveno blagajno. Izvzeti so samo oni člani, kateri so oddaljeni nad 12 milj. Torej vas prosim, da se polnoštevilno vdeležite te seje, to je dolžnost vsakega člana.

Anton Koss, tajnik.

Baggaley, Pa.

Opozarjam člane društva sv. Alojzija št. 13 JSKJ. v Baggaley, da se vdeležijo prihodnje mesečne seje, ki se bo vršila v navadnih prostorih. Začetek točno ob 1. uri popoldne. To je zadnja in glavna seja za leto 1918. Na dnevnem re- du je veliko važnih točk in tudi volitev bodočega odbora. Na tej seji bo plačal vsak član društva sv. Alojzija št. 13 \$1.50 v društve- no blagajno za ostale stroške.

Z bratskim pozdravom

John Kranjčević, tajnik.

Trestle, Pa.

Tem potom naznanjam članom društva sv. Barbare št. 33 JSKJ. v Trestle, da se vrši prihodnja se- ja 15. decembra ob 1. uri popold- ne v navadnih prostorih. Torej se vabljeni, da se te seje polno- številno vdeležite, ker imamo, več važnih točk rešiti in obenem tudi voliti uradnike za prihodnje leto.

Vam vdani sobrat

Peter Klobučar, tajnik.

Denver, Colo.

Vsem članom društva sv. Jože- fa št. 21 JSKJ. v Denverju se na- znanja, da se bo prihodnja seja vršila četrto nedeljo meseca de- cembra, ne pa drugo nedeljo v mesecu, kakor je bila dosedaj na- vada, to pa zaradi tega, ker nam sedaj ni še dovoljeno zborovati za- radi bolezni; kakor se vidi, bo bo- lezen ponehala do gori omenjen- ga dne in bomo mogli zopet en- krat zborovati in rešiti več po- trebnih in zakasnelih stvari. Zato prosim, da se vsi vdeležite seje 22. decembra ob 7. uri zvečer, to pa zaradi tega, ker bo volitev dru- štvenga odbora za prihodnje le- to 1919. Kakor je vam tudi dobro znano, imamo na dnevnem redu več važnih točk, katerih sam od- bor ni mogel rešiti. Sejo se bo vr- šila še v stari dvorani, 4600 Hum- boldt St.

Obenem pa opozarjam vse tiste člane, kateri kaj dolgujejo na društveni blagajni, da jih privedejo v društveni sklad.

South Range, Mich.

Članom društva sv. Florijana št. 64 JSKJ. v South Range na- znanjam, da gotovo pridete na se- jo dne 8. decembra, na kateri im- a veliko važnega dela za prihod- nje leto 1919. Prvo moramo iz- brati dobre možje za voditelje na- šega društva, drugo imamo več društvenih pravic potrditi ali pa ovreči. Zatorej, cenjeno članstvo, da bi kateri izostal od te seje. Točno ob dveh popoldne bo pred- sednik odprl sejo v navadnih pro- storih.

Vam vdani sobrat

Peter Klobučar, tajnik.

Black Diamond, Wash.

Opozarjam vse člane društva Marija Zvezda št. 32 JSKJ. v Black Diamondu, da se polnošte- vilno vdeležijo letne seje omenje- nega društva, katere se vrši 15. de- cembra. Opozarjam tudi vse člane izven Black Diamonda. Vsakega člana dolžnost je, da se vsaj letne seje vdeleži, ker treba bo več važ- nih točk rešiti. Torej ne izgovar- jajte se, da bodo že naredili dru- gi brez vas. Vsak dober član si mora misliti, da on plača in ima tudi pravico prisostvovati sejam ter staviti predloge in glasovati za iste. Torej vsi na sejo 15. de- cembra! Vse druge stvari na stran in rečimo: "Tudi jaz moram na sejo!" Pričakujem obile vdeležbe.

Bratsko pozdravljam vse člane in članice JSKJ.

G. J. Porenta, tajnik.

ZAHVALA IN POPRAVEK.

Mr. Mat. Pogorelec, Helper, Utah.

Čast in hvala ker ste naznanili smrt pokojnega Vincenca Kalarja. Popraviti pa moram, da je bil po- kojni star 38 let, ker je bil rojen leta 1880. Pozdrav!

Mat. Kašič,

229 Livingston St., Peoria, Ill.

Bojaki, naročite se na "GLAS NARODA", največji slovenski časnik v Zdrženih državah.

Nekaj misli k obnovi Gorice

Marmelado in obnovu pozna v naši deželi vsak otrok. Marme- lada je tukaj, obnova pa — tudi, dasi je to tako lepo, pristno slo- vensko ime. Kaj je vzrok, da se obnova vkljub svojemu domačemu izvoru ni mogla udomaćiti pri našem ljudstvu, da zveni v slovenskih ušesih nekam tuje in da ne predstavlja onega, kar bi morala? Oglej- mo si stvar nekoliko bližje!

Naše ljudstvo prihaja z obnovo v dotiko le potom stavbenih ek- spozitur. Ekspoziture so postavljene, da dobi vsak posameznik pri njih dober in pameten nasvet in potreben material: apno, opeko, deske, itd. Če ni materiala, mora ekspozitura kot taka skrbeti, da si čimprej nabavi vse potrebno, ker drugače se lahko postavi na mesto ekspoziture vodečega inženirja z manjšimi stroški katerikoli postrežek. Toliko se že navadi, da bo znal odpravljati stranke s ste- reotipnim: "Žalibog, nimamo!" Najrazličnejše prošnje, raznovrst- ne potrebe imajo naši ljudje do inženirjev in tu pri inženirjih se u- stavi vsaka zadeva. Inženir je trd Nemeec, ki razen "Toper dan!" ne zna niti besedice slovenski, in s takim človekom naj se naš kmet razgovarja in naj mu toži svoje gorje! Tak človek se ne more zvesti v naše, že itak izvanredne razmere, ker mu manjka sočutja s trpi- nom. Dokler bodo Nemci vodili stavbene ekspoziture v popolnoma in izključno slovenskih krajih, kakor se to dogaja v Prvačini in Bovu, toliko časa ostane obnova med našim ljudstvom — tujska.

Ali ni sposobnih slovenskih inženirjev, ki bi prevzeli taka mesta? Se- veda so, saj so tudi že vložili prošnjo za vsprejem, toda rešitev se jim zavlačuje v največjo škodo našemu deželanu in obnovi sami. Postavite Slovence namesto Nemcev in preobrat se bo poznal v par dneh. Zakaj, rečimo, v sežanskem kraju ni nikdar nobenih pritožb? Tu vodi ekspozituro inženir, ki se imenuje slučajno Nemeec, a je Čeh, opzna naš jezik, naše razmere, bere ljudem že v oči njihove že- lje in potrebe in skrbi, da se dobi vsega pri njem. Če nima, naroči. Na Krasu pod domačim inženirjem je ostla obnova — domačinka.

Se nekaj? Pri vsem obnovitvenem delu treba paziti, da se ne prezirajo naša podjetja, naše opekarne, naše trgovine z lesom. Slo- venski del dežele bode popravljen s slovenskim materialom! Zakaj ne bi privoščili v tem oziru našim podjetnim domačinom zaslužka? Ali mora res ves dobiček iti v italijanske in nemške roke? Zato pa vsposobite naša podjetja, dočim prejšnjega obratovanja, ne silite v ospredje podjetij pobeglih regnikolov (Seanciani) in ne podpirajte s polno paro snujočih se podjetij nemških tvrdk (Loewy). Dosedaj se je tako prakticiralo, zato so pa tudi slovenski interese sami smatrali obnovo za — tujsko. Odstranite nemške inženirje, poslužuj- te se domačih podjetij — in obnova se vdomači kar vidimo pri našem ljudstvu, ki bo zato tudi hvaležno, saj mu bo na ta način odprta pot k sodelovanju. Ako bo pa hodila obnova svoja dosedanja pota na- prej in smatrala ljudstvo le za objekt, ki se mora zadovoljiti, če tre- ba s kitajskim inženirjem in malajsko opekarno, ostane ona vedno med nami — tujska. Obnova mora pritegniti ljudstvo k sodelovanju. Res, da daja našim deželanom razne podpore: za pohištvo do 4000 K, za poravnavo hiše do 20.000 K, za nabavo orodja malim obrtnikom do 3000 K, toda naši ljudje se do sedaj niso mogli poslužiti teh pod- por. In zakaj ne? Kdo je temu kriv? Če se že tu na deželi ne more- mo sporazumeti z inženirjem, kaj bom opravil šele v Gorici, kjer so gotovo sami Nemci! Tako si mislijo! Zato pa skrbite, da bo dobila obnova tudi po svojih ekspoziturnih uradnikih na deželi nekaj slo- venskega lica in vsi tisti predskodki bodo na mah odpadli.

Ne obnavljajte naše nesrečne dežele s politiko (Deutsche Brueckenpolitik), obnavljajte jo z ljubeznijo in sočutjem in zaže- ljenih uspehov se bomo vsi veselili.

(Dopis v "Slov. Narodu".)

asesmentu ali na drugih društve- nih prispevkih, da naj poravnajo svoje dolgovre, da ni bo potem lažje zaključiti celoletni račun in tako oddati vse knjige v redu na- novo izvoljenemu tajniku. Toliko v prijazno pojasnilo.

S sobratiskim pozdravom

Frank Okoren, tajnik.

Čudno, tudi Madžari so po- stali silno črnogledi, odkar je pri- šla na svet jugoslovanska dekla- racija. Povsod vidijo samo jugo- slovansko barvav.

Posebno se boje za Reko. Kdor količak bolj očito poka- že svojo jugoslovansko barvo, brž ga doleti zaslišanje pri mažar- skih policijskih uradih. En čes- so zapirali vrata v Reko sloven- skim časopisom, zdaj prepovedu- jejo "Primorske Novine".

Madžarom tudi kar ne gre v glavo, zakaj bi istrski, dalmatins- ki, bosanski stradaljoči otroci ho- dili na Hrvaško jest.

Madžarsko časopisje vidi tudi v tem jugoslovanski strah in piše- jo, da gre pri tem dobroduelnem podjeju pravzaprav samo za raz- širjenje in vzgajanje jugoslovans- ke misli.

Najbolj se pa Madžari strašijo bosanskega sabora, ki je celo voj- sko ni bil sklican in so ga naši državniki to jesen vendarle hote- li zopet oživiti.

Toda Madžari so izvolili, da zna- biti to škodljivo za madžar- ske agitacije, ki jih razprezajo po Bosni, da naj se namreč Bosna prikloni Ogrski. Straše pa Pešti in Dunaju, da se bodo bosanski poslanci izrekli za jugoslovansko najniško deklaracijo.

In res so dosegli, da bosanski sabor tudi to pot ne bo sklican.

</

MESEČNI PREGLED MED DRUŠTVI IZ JEDNOSTI
za mesec oktobar 1918.

1.	250.34	134.15	4.46	22.30	0.50	411.75	75.00	75.00
2.	217.65	164.25	4.30	21.50	0.25	407.95	75.00	75.00
3.	92.03	54.00	1.78	8.90		156.71	133.19	133.19
4.	60.68	40.30	1.36	6.80	1.00	110.64	500.00	500.00
5.	68.36	48.40	1.28	6.40		124.94		
6.	39.95	39.10	0.94	4.70		84.69		
9.	279.78	152.60	0.50	5.28	3.00	467.81	1000.00	171.33
11.	46.86	28.00	0.90	4.50		80.26		1171.33
12.								81.00
13.	89.53	69.95	2.06	10.30		171.84		81.00
14.	46.99	21.25	0.84	4.20		73.28		
15.	99.09	56.95	1.96	9.80		167.80	113.00	113.00
16.	125.48	118.55	3.18	15.90	1.00	264.36	135.33	135.33
18.	250.71	152.60	4.84	24.20		432.35		
19.	150.65	103.25	2.88	14.40		271.18	18.00	18.00
20.	106.05	86.05	2.32	11.60		206.02	35.00	35.00
21.	113.29	61.00	1.98	9.90		186.42	49.00	49.00
22.	143.67	62.05	2.20	11.00		219.17	10.00	10.00
25.	186.40	123.00	3.52	17.60		330.77		
26.	98.37	64.20	1.92	9.60	1.00	175.34		
27.	50.82	44.20	1.08	5.40		101.50	30.00	30.00
28.	27.53	20.20	0.52	2.60	1.00	51.85		
29.	94.89	61.75	2.10	10.50		169.24		
30.	226.93	144.65	11.11	20.80		396.54		
31.	121.76	88.75	2.82	14.10		227.93	500.80	121.00
32.	85.19	59.20	1.60	8.00		154.24		621.00
33.	98.94	65.45	2.56	12.80		179.75	500.00	66.00
35.	84.66	53.90	1.66	8.30	1.00	155.52		36.00
36.	205.31	176.05	4.18	20.90		406.69		47.00
37.	452.22	304.30	8.80	44.00		809.82		47.00
38.	60.94	43.15	1.16	5.80		111.05		47.00
39.	126.86	89.10	2.30	11.50	3.00	232.76		156.00
40.	124.50	66.10	2.62	13.10		206.32		109.00
41.	40.71	29.45	0.92	4.60		75.68		62.00
42.	105.02	66.55	1.94	9.70		183.21		54.00
43.	51.67	29.65	0.96	4.80		87.08	1000.00	51.00
44.	67.63	49.30	1.46	7.30		125.69		78.00
45.	142.68	103.25	3.00	15.00		263.93		1073.00
47.	94.67	45.05	1.70	8.50		149.92		74.00
49.	92.97	59.95	1.58	7.90		162.40		88.00
50.	34.64	27.95	0.76	3.80		68.15		24.00
51.	33.15	27.20	0.66	3.30	1.00	64.31	500.00	17.00
52.	91.69	54.10	1.74	8.70		156.73		500.00
53.	111.33	82.25	2.58	12.90		209.06		124.00
54.	54.69	27.75	0.82	4.10		87.36		124.00
55.	82.93	63.80	1.82	8.10		156.45		
57.	52.08	37.95	1.16	5.80		98.99		
58.	85.34	48.05	1.54	7.70		142.63		62.00
60.	48.48	35.60	0.84	4.20		89.12	700.00	700.00
61.	52.25	57.95	1.24	6.20		117.64		68.00
64.	31.38	20.20	0.52	2.60		54.70		48.00
66.	90.41	52.70	1.38	6.90		151.39		
68.	66.61	38.25	1.14	5.70		111.70		
69.	49.43	28.70	0.78	3.90		82.81		
70.	39.07	36.15	0.88	4.40	1.00	81.50		
71.	136.22	112.80	2.58	12.90		264.50		27.00
72.	30.01	16.15	0.54	2.70		49.40		27.00
75.	58.55	65.20	1.46	7.30		132.51		28.00
76.	37.02	21.25	0.72	3.60		62.59		28.00
77.	54.93	36.90	1.10	5.50	1.00	99.43		54.00
78.	134.04	59.50	2.16	10.50		206.50		46.00
79.	25.15	18.60	0.44	2.20		46.39		81.00
81.	24.64	31.50	0.62	3.10		59.86		81.00
82.	74.79	56.10	1.58	7.90		140.37		24.00
83.	26.84	25.10	0.52	2.60		55.06		24.00
84.	74.36	43.35	1.28	6.40		125.39		35.00
85.	108.13	86.85	2.38	11.90		219.51		35.00
86.	42.23	26.70	0.78	3.90		73.86		52.00
87.	19.30	27.95	0.70	3.50	1.00	52.45		52.00
88.	71.73	47.20	1.16	5.80		125.89		32.00
89.	52.71	37.30	1.08	5.40		96.74		32.00
90.	25.75	25.50	0.60	3.00		54.85		39.00
92.	37.98	31.05	0.78	3.90		73.71		210.00
94.	148.99	87.55	2.74	13.70		252.98		47.00
99.	46.86	34.00	1.08	5.40		87.34		47.00
100.	27.96	21.25	0.50	2.50		52.21		95.00
101.	28.60	20.20	0.50	2.50		51.80		60.00
103.	64.66	56.10	1.34	6.70		128.80		57.00
104.	24.24	25.50	0.62	3.10		53.46		300.00
105.	66.36	48.20	1.16	5.80	1.00	122.52		20.00
106.	37.57	35.00	0.72	3.60		76.89		35.00
107.	13.16	10.95	0.26	1.30		25.67		31.00
108.	49.24	48.30	1.26	6.30		111.90	6.80	
109.	26.30	18.70	0.50	2.50		48.00		
110.	97.32	74.95	1.66	8.30		182.23		88.00
111.	64.06	33.90	1.04	5.20		104.20		26.00
112.	24.63	17.85	0.48	2.40		45.86	0.50	24.00
114.	125.58	112.40	2.68	13.40	1.00	255.06		
116.	46.48	33.70	1.18	5.90		87.26		
117.	19.59	16.90	0.44	2.20		39.13		395.66
118.	17.12	9.35	0.30	1.50		28.27		395.66
119.	11.32	17.85	0.42	2.10	1.00	32.69		
120.	46.40	45.05	1.10	5.50		98.05		
121.	39.71	28.50	0.80	4.00		73.01		30.00
122.	35.41	42.60	0.82	4.10		82.93		102.00
123.	22.99	20.35	0.38	1.90		45.62		4.00
124.	31.88	28.30	0.64	3.20	1.00	65.02		
125.	13.78	22.15	0.40	2.00		38.33		30.00
126.	17.43	35.50	0.54	2.70		56.17		32.00
127.	7.85	28.25	0.44	2.20	4.00	42.74		
128.	23.93	24.05	0.52	2.60		51.10		
Za julij:								
47.	87.70	46.75	13.25	1.72		158.02		
	8057.26	5632.50	13.75	159.50		797.50	28.00	18.30
						14701.81	4700.00	4288.85
								8988.85

Prva številka pomeni št. društva, druga smrtninski sklad, tretja bolniški sklad; četrti glasilo; peta sklad za onemogle; šesta stroškovni sklad; sedma pristopnina, osma razno; deveta skupaj; deseta smrtnina; enajsta bolniško podpopodo; dvanaajsta skupaj.

Vojaški pozdrav

Spisal Pierre Mille.

Sla sva po bulvaru po zapu-
treku, ki je bil zadovoljiv kljub
omejitvam ter visokim stroškom.
— Rečite mi, kar hočete, — je
izjavil moj stari prijatelj, major
Maugru, ki mi je bil prišel pri-
hvatiti na dan, — ne najdem nobene težave v tem

da pristanem na princip. Če pa ste
ta princip na slovesno in plato-
ničen način potvrdili, ste tudi iz-
vršili svojo dolžnost proti njemu.
Nato ste spet prosti. To je re-
šena stvar, jaz pripadam sta-
ri armadi.
Vedel sem, da pripada major
Maugru stari armadi.
Soglas sem se s njim pred dvaj-
setimi leti, ko je natočeval nek-
danega vojnika, ki je bil v vojni-
ku.

radnik v te stvari — je vprašal
Maugru.
Vzel je v roko svoje najboljšo
pero ter odgovoril:
— Kapitan Maugru, ki povelju-
je v okraju Kuyen-Bin gleda na
to, da se domačine kamuje prav
kot zaslužijo. Obsoja na ječe, na
udarec in na druge kazni, ki so
potrebne za vzdržanje reda. Ob-
soja tudi na smrt in v izvanredno
težkih slučajih vprašuje višje ob-
lasti za svet.
Generalni prokurator si je za-
man prizadeval uganiti kak slučaj
bi mogel biti težji kot on, ki do-
loča smrtno kazen ter prišel ko-
nečno ko sklepa, da hoče častni-
ki briti nožice iz njega.
V tem se je motil, kajti kapi-
tan Maugru je odgovoril v vsej
nedolžnosti svojega srca ter ugo-
tovil to, kar so bile po njegovem
mnenju primerne meje njegove
administrativne sile.
Dogodek pa je imel eno posled-
ico in ta je bila, da se je v re-
kord častnika vrnilo notico, vsled
katere se ni mogel nikdar dvig-
niti preko stopnje majorja.
Vsed tega je tudi stopil pred
vojno v pokoj ter dobil mesto
pobiralec davkov. Ko je izbruh-
la vojna, se je zopet oblekel v vo-
jaško uniformo, stopil v neki teri-
torijalni polk ter služil nekje za
fronto.
Svoj urad je vršil z isto odloč-
nostjo in natančnostjo, s katero
je preje delil pravico.
— Vidite naprimer, — je rekel
major Maugru, — vprašanje po-
zdrava v armadi. O tem se ni še
razpravljalo v vojaških cirkular-
jih ali vsaj ne v cirkularjih, kate-
re se daje v javnost. Cenzor pa
kljub temu pripusti žurnalistom,
da čekajo o njem. Vsed tega
naravnost brodirajo po vseh mogo-
čih in nemogočih stvarih. Poslu-
žujejo se tudi statistik, prav kot
da bi imeli statistike kako čed-
nost v sebi. Postavijo se med Rne
Druot in Credit Lyonnaisse na bul-
vardu, po katerem greva sedaj ter
izračunajo, da mora na razdaljo
150 jardov kak ubog navadni vo-
jak pozdraviti 158krat. To je ma-
lo večkrat kot na vsak jard. Iz
tega sklepajo, da je treba izvesti
kak kompromis glede predpisa.
Pravi, da so že vojaki sami iz-
vedli tak kompromis. Ne pozdrav-
ljajo več vsakega in vsakdo ne
zahteva več pozdrava. Jaz, Mau-
gru, major za fronto, pa zahte-
vam to. Zahtevam raditega, ker
je disciplina — disciplina in ker
so zunanji znaki rešpektu priče-
te vsake discipline.
Ali ima to dobro smisel ali ne?
Če se je vojaški pozdrav iznašal,
če obstaja v vseh armadah, raz-
ven v onih boljševoikov in fa izje-
ma potrjuje pravilo, — je bilo to
raditega, ker je pozdrav dobra
stvar, ki spominja moža, čeprav
je izven službe, da ima nad seboj
višje. To pa je povsem dosti raz-
logov. Jaz, Maugru, major Mau-
gru, ne uvidim, zakaj bi me ne
pozdravljali sedaj v vojnem času,
ko so me vendar pozdravljali v
mirnih časih.
— Mogoče, — sem rekel, ker
mu nisem hotel nasprotovati.
Zelo mogoče je, da imate prav.
— Prav imam, — je trdil ma-
jor kategorično. — Če pa ima kdo
prav, se ni rečeno, da ne more po-
stopati diskretno. V velikih me-
stih, v mestu, kot je Pariz, bi bi-
lo mudično drgniti se ob ljudi, ki
ne pozdravljajo. Človek bi riski-
ral neprijetne dogodke s čoulično
svotajto. Zadoštuje pa malo tak-
ta. Treba je le pogledati človeka
ter mu s tem namigniti, da pri-
čakujete od njega pozdrava. Za-
doštuje le pogledati ga, — tako
le naprimer.
V onem trenutku je bil mimo
naju navaden vojak, ki je pripa-
dal plemenitemu zboru mornari-
ške infanterije.
To dejstvo je bilo za oči na-
vadnega človeka razvidno le iz
sidra, ki je bilo višje v njegovo
kapo ter rmenih prog na njegovih
hlačah, kajti svetlo-sinja barva
je počasi uničila vse razlike uni-
form, ki so služile kot razlikova-
nje različnih služb naše stare ar-
made. Razvnetega pa je bilo tudi
sidro tako izprano vsled vremen-
skih nepravil, dekja iz snazenja,
da ga je bilo komaj zapaziti.
Da pa je bil mornar, o tem ni
mogel dvomiti nihče, ki je sam
služil v stari armadi. Bil je člo-
vek, ki je imel že dosti mrzlice, ki
je ostal suh in nervozen ter ob-
žigan od solnce in boleznij.
Bil je človek, ki je bil akoci
vse, akoci kar more biti človek in
ki čaka trenutka, ko bo prišel v
svojo posteljo.

"Ozdravi kilo, kot sem jo jaz".

Star kapitan je ozdravil svojo
lastno kilo, potem ko se mu
ozdravil reči: "Postite
se operirati, ali pa
bodejte umrli".

Njegovo zdravilo in knjiga se pošlje
zastonj.

Kapitan Collins je vzel po mornar-
mno let. Slednji je dobil dvojno kilo
in ni moral samo ostati na mubem, tem-
več je moral biti več let tudi v postelji.
Poskušal je zdraviti se s zdravilom in
pas s pasom. Pa ni imel uspeha. Sled-
nji mu je bilo rečeno, da se mora pod-
vreči nevarni operaciji, ali pa mora um-
reti. Napravil ni ne tega, ne onega,
temveč se je sam ozdravil.

"Moje in žene, ni treba se rezati in ne
potrebujete pasa".

Kapitan Collins je prejel svojeto kilo
in slednji je iznašel način, po katerem
je postal zdrav, močan in srečen človek.
Vsakdo se more poslužiti tega načina,
ki je čisto priprost, lahek, zanesljiv in
brez stroškov. Vsakdo a kilo bi moral
imeti Collinsovo knjigo ki mu pove, kako
se mora ozdraviti, kako se mora vsakdo
poslužiti načina v svojem stanovanju
brez kakršne koli pomoči. Knjiga in zdravilo se
pošljejo ZASTONJ. Vse se pošlje vsake-
mu, kdor izpolni dolenji kupon, katerega
izpolni in odpošlji tako:

KUPON ZA KNJIGO O KILI IN ZDRAVILU
BREZPLAČNO.

Kapitan W. A. Collins, (Inc.)
Box 47 C, Watertown, N. Y.

Prosim pošljite mi Vaše BREZ-
PLAČNO zdravilo proti kili ter knji-
go brez kakršne obveznosti od moje
strani.

Ime

Naslov

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Uničenje Bismarckovega cesarstva

Vse kaže, da skuša Kurt Eisner, provizorični načelnik bavarske republike, odločiti Bavarsko od nemškega cesarstva.

Pri tem počenjanju kaže ljudsko sovraštvo in nezaupanje do Prusije, katero niso Bavarci nikdar prikrivali celo prav do izbruh svetovne vojne. Vrnjeno je, da je njegov cilj zagotoviti za Bavarsko boljše mirovne pogoje, kajti on namerava oditi v Pariz ter naprositi za separaten mir.

Zveza med južno-nemškimi državami ter ostalim cesarstvom je bila kaj hladnega značaja. Južni Nemci so bolj naravni, priprosti in ljubeznivi ljudje kot so Prusi ali Nemci ob baltiški obali ter oni Severnega morja. Tudi niso bili nikdar militaristični, dokler jih ni vzel v roke pruski general leta 1871.

Leta 1866 so stali na strani Avstrije proti Prusiji. Leopold, odstavljivi bavarski kralj, baje nosi v svojem telesu prusko kroglico kot spomenico na bitko, v kateri so Prusi premagali sijajno nepripravljene Bavarece.

Ne bilo bi čudno, če bi bavarska separatistična politika našla na bodrenje v Parizu samem.

Zavezniki morajo pričakovati pojavo nove nemške avstrijske države, ki se bo skušala združiti z ostalimi nemškimi državami. Če bi se dovolilo nemški Avstriji stopiti v staro nemško cesarstvo, bi bilo slednje več kot odškodovano za izgubo Alzacije in Lotaringe. Poznanjske, zapadne Prusije in dela Šlezije. Teritorialno in glede prebivalstva bi Nemčija dejanski pridobila vsled te vojne.

Zavezniki morajo pričakovati pojavo nove nemške avstrijske države, ki se bo skušala združiti z ostalimi nemškimi državami. Če bi se dovolilo nemški Avstriji stopiti v staro nemško cesarstvo, bi bilo slednje več kot odškodovano za izgubo Alzacije in Lotaringe. Poznanjske, zapadne Prusije in dela Šlezije. Teritorialno in glede prebivalstva bi Nemčija dejanski pridobila vsled te vojne.

Zavezniki morajo pričakovati pojavo nove nemške avstrijske države, ki se bo skušala združiti z ostalimi nemškimi državami. Če bi se dovolilo nemški Avstriji stopiti v staro nemško cesarstvo, bi bilo slednje več kot odškodovano za izgubo Alzacije in Lotaringe. Poznanjske, zapadne Prusije in dela Šlezije. Teritorialno in glede prebivalstva bi Nemčija dejanski pridobila vsled te vojne.

Zavezniki morajo pričakovati pojavo nove nemške avstrijske države, ki se bo skušala združiti z ostalimi nemškimi državami. Če bi se dovolilo nemški Avstriji stopiti v staro nemško cesarstvo, bi bilo slednje več kot odškodovano za izgubo Alzacije in Lotaringe. Poznanjske, zapadne Prusije in dela Šlezije. Teritorialno in glede prebivalstva bi Nemčija dejanski pridobila vsled te vojne.

Nemška Avstrija bo imela površino nekako 40,000 kvadratnih milj ter bo štela nekako 8,000,000 prebivalcev.

Bavarska ima površino 30,000 milj ter je imela leta 1910 skoro sedem milijonov prebivalcev. Kombinacija teh držav bi predstavljala državo kot je Missouri ter prebivalstvo enako onemu New Yorka in Ohio.

Virtemberška in Badenska ležita med pravo Bavarsko ter bavarskim palatinatom na zapadnem bregu reke Rena. Tudi te dve bi bili voljni pridružiti se južno-nemški konfederaciji.

Virtemberška je protestantska in Badenska ima katoliško večino, dasiravno je bila prejšnja vladarska hiša protestantska.

Če bi se te štiri države združile in če bi zasledovale protiprusko politiko, bi se uplivi Prusije v centralni Evropi zmanjšali na ono, kar je predstavljal pred dnevi Friderika Velikega.

Hanover, Oldenburg, prosta mesta in mogoče celo renske provinc e bi se najbrž hoteli ločiti od oslajljene Prusije.

Eisner skuša uničiti delo Bismarcka.

Njegovo opravičilo je, da je bilo nemško cesarstvo pod prusko hegemonijo velikansko izjalovljenje. Južno-nemškemu narodu ni prineslo niti varnosti, niti prostega razvoja.

Pruska megalomanija je spravila vse nemške države, severne in južne, na rob propada.

Zakaj bi se torej ohranilo politično razmerje, ki je bilo prokletstvo in breme?

Bavarske se danes ne sovraži tako po svetu kot se sovraži Prusijo. Z zavrženjem prusaštva dobi lahko Bavarska deloma nazaj spoštovanje nevtralnih in sovražnih držav.

To je logika Eisnerja in to je tudi logika, ki prija zavezniki in interesom.

Prusija je bila narod banditov skozi stoletja. Vse, kar bo omejevalo njeno silo v bodočnosti bo prispevek k miru sveta.

Za staro pravdo

POVEST IZ LETA 1518.

Spisal Peter Bohinjec.

"Fantje", nagovori poveljnik Cucek navzoče. "danes mahamo s sabljami po zraku, predno pa se mesec pomladi, mahali bomo po glavah naših zatiralec!"

"Kamor ti, tja mi!" odgovarja jo fantje.

"Le poveselite se še danes ter razderite prejo! Saj potlej se začno drugi časi. Treba bo zapustiti dekleta, zapustiti svoje starše in sorodnike, prijatelje in znance, prijeti v roko gorjaco, opasati se z mečem ter iti v boj za 'staro pravdo'. Bog sam nam je naznačil, da naj začnemo. Videli ste znamenja na nebu in ta znamenja govore, da se ne vdaemo, da se vzdignimo ter potrimo v prah tiste, ki nas žulijo in tarejo, ki nas pobijajo in ropajo. — Toda jaz imam še veliko govoriti z očetom Matijažem. Grem torej, da ga pozdravim v njegovi koči. Prej kot mogoče se vrnem."

"Živio Cucek!" se je razlegalo po hiši.

Notranjski junak poboža lica svoji izvoljenki ter se ji sladko nasmeje.

"Pridi kmalu, Primož!" mu reče s hrepencev sreem Svetka.

Cucek pa je že odšel iz hiše, kjer ga je čakal krojač Trska.

Prisrčno sta se objela, potem pa odšla k Matijažu.

"Srečne oči, ki te vidijo!" ga pozdravi Klander.

Strastno se objameta.

"Danes pa pridem z gotovostmi, oče Matijaž. Nič več in kar mi več ne moremo ter ne smemo čakati. Naša zveza je izvršena, a tudi zadnji čas je, da je, zakaj naši sovražniki stikajo glave ter pošiljajo tajne pošte na vse plati. Celo meni se je prigodila spotoma marsikatera neprijetna in v Ljubljani bi me bili skoro zaprli. Zahvaliti se imam le mojim dvema hlapcem, Jerneju in Balantu, ki izvolata vse, naj bo zajca v grmu, ali tudi hudiča v cerkvi. Nič več nimamo varni, in segali bodo najboj po glavah, kakršne so naše. Meščani in plemeniti — vse stika za nami. Teda boje se nas, to je dognano. Saj pa je tudi močna naša zveza. Dolenjci so kar nestopni, celo Kočevci komaj čakajo, da pobijejo tistega oskrbnika Strneta. In tam bo začetek naše

vojne. Tudi Štajerci se dobro pripravljajo, in če si poskrbel za Korose, boji prepričan, oče Matijaž, da naša stara pravda mora priti na ravan."

"Ne boj se, dragi mi prijatelj! Tudi Korose se dobro oborožujejo, gorenjska stran pa je kar za naskok."

"Veseli me, da naši trudi niso zastoj. Pivka je vsa na nogah in tudi Vipavci ne zaostanejo. Le nekaj dobrih poveljnikov še pogrešamo."

"Ne boj se, Cucek!" poprime besedo krojač. "Dobili smo izvršnega zaveznika, kakršnega si ti nisi ne domišljal."

"In to bi bil, Trska!"

"To je naš mladi gospod Krištof Krajski."

"Kaj ti ne poveš! Pa je zanesljiv?"

"Kakor vereja, Cucek! Morda ga spoznaš še danes. Saj objubil je, da pride. Sprl se je docela s svojimi stanim in je odšel naš pristav. In še več! Kaj ko ti povem, da je radovljiški vikar sv. Trojice, ki so ga pa poslali v Behinj, kar je še boljše za nas, tudi nagnil svoj hrbet in se potega za nas."

"Res, veselo vesti mi pripoveduješ, mojster Trska! Kaj pa Radovljica?"

"E, no, saj veš, meščani so sebični in drže z gospodo. Vendar pa se jih ne manjka, ki drže z nami, čeprav bolj natihem, in zvezo vse, kar želimo."

"Radovljica je pa moja", se vtakne vmes slikar Grošelj. "Le nič ne skrbite zanj, poveljnik Cucek! Kar malo zmešati je treba strahopetnike, pa storiš z njimi, kar hočeš. Boje se za svojo kožo, kakor dekle za svojo nedolžnost."

"No, no, Grošeljček, le modro! Ti res ne moreš izgovoriti, da bi se malo ne urezal. Nisem črnoglaz, toda zanesem se na radovljiško kožo ravno toliko, kolikor na tvojo."

Slikarja uzhajajo krojačeve besede, in že so se mu hude misli vzbudile v srcu; ali modrost očeta Matijaža jih je zavrnila.

"Trska, Trska, nikar tako! Šališ se lahko, toda žaliti ne smeš. Grošelj je nesrečen človek, ki je zakopal svoje talente vsled malo

Kašelj

je vsakdanji gost skoro po vseh hišah; niče ni prijatelj tega radostnega gosta; in vendar se tako rad in neopazovano javi in ostaja rad dalje časa pri hiši. Odzvenite ga s kakim dobrim zdravilom, predno se ne ukorenini v vašem telesu. Vzemite splošno znano zdravilo zoper kašelj in to je:

Severa's Balsam for Lungs

(Severov Balsam za pljuča), ki je že od leta 1881 uspešno odpravljal kašelj, prehlad, hripavost, bronhitis in infuenco. Otroci in odrasli ga imajo radi. To zdravilo deluje hitro in uspešno in naj bi se imelo isto pri vsaki hiši ali družini. Dobite ga pri vašem lekarnarju. 25 in 50c.

W. F. SEVERA CO.
CELLAR RAPIDS, IOWA

marnosti drugih, toda poštenjak

js vendar le.

"Ali si jo izkupil!" reče hitro slikar krojaču ter pozabi, kar je bilo.

"Trska, popelji vse možake na prejo! Tudi midva s Cuckom prideva za vami. Imava še nekaj domačih pogovorov."

Koča se je izpraznila, Matijaž in Cucek ostaneta sama.

"Kaj je z mojo ženitvijo, oče Matijaž?"

"Vse pri starem, Primož! Samo zdaj ne kaže misliti na ženitev. Poprej moramo končati našo vojno."

"Ali meni se tako zdi, da ne morem več prestajati brez Svetke. Gospodarstvo mi gre rakovo pot, ker nimam nikogar, da bi gospodinjil. Jaz sem malo doma, moj brat je že prišel, sestra je še punca in oče pa mati me priganja, da se oženim."

"Spoznam tvoje opravičene želje, toda medeni tedni niso za vojaka."

"Meni se pa tako zdi, da bi se denkrat huje anahal po glavah ko bi vedel, da mi Svetka varuje dom."

"In kaj potlej — ako se ne vrneš?"

Cucek se zamisli.

Matijaž pa nadaljuje:

"Bodi pripravljen na vse — na življenje in smrt! Ako nam je sreča mila, zmagamo, ako ne — propademo. In potlej — če prapademo? Sedemkrat huje bo za kmeta in najini glavi, ljubi mi Primož, se ne povrneta več na svoj dom. To je pribito. Torej tvegaj življenje! Ali častno zmago, ali častno smrt!"

"Res je, oče Matijaž! Mojega doma bi bilo pa vendar le škoda, da ga graščak dobi v pest."

"In dobi ga bo gotovo, to ti prisegam — ako propademo. Če mu ti bo potem Svetka? — Da živi v sužnosti? — Najprvo torej tihčeno, potlej sele tihčeno, ljubi moj Primož!"

Cucek je spoznal, da ima Matijaž prav. Otrse se otožnih misli in junsko zakliče:

"Teda! v boj za dom in pravico!"

Matijaž in Cucek se odpravljata na prejo. Mesec je ključno gledal z neba in zvezde so se vzpevale po širnem nebesu. Lahko v eter je stresal ivje raz dreve in sneg je lesketal v tisočeri svetlih iskricah.

Vsak v svoje misli zatopljen korakata moža proti hiši, kjer se je vršila zabava. Nehote pogleda oče Matijaž na nebo.

(Dalje prihodnjič.)

Umetniški temperament kot bolezen.

Splošno občinstvo smatra temperament pevec za šalo. Pevecem samim pa se zdi njih temperament svet in dragocen izraz njih ženja. Resnica pa je, da ni njih temperament niti šala, niti božastven dar. Njih temperament je bolezen. Pogosto razburjenje pevec je izraz neke živčne bolezni. — kot pravi dr. ohn Levbarg, specialista za bolezni v grlu. Kot specialista za grlo ima ta zdravnik dosti posla s pevci. To je menda očitno. Kaj za Boga pa ima to oprava z živčnim sistemom? To je zelo uместno vprašanje in dr. Levbarg odgovarja nanj ter pojasnjuje pri tem resnično naravo umeniškega temperamenta ter njega ozdravljenje. Seveda pod pridržkom, da hoče biti dotični ozdravljen.

Če pevec sploh kaj boli v želodcu, v grlu ali na roki, vprašajo ponavadi za svet specialista za grlo in nos.

Lahko se reče, da pevec nikdar ne zbole na jetiki. To dejstvo je najbrž treba pripisovati njih pravilnemu načinu dihanja, vsled česar prihaja v njih pljuča zadostna množina kisika, — kar je neobhodno potrebno za dobro zdravje. Na primerno reči, da pevec sploh ne zbole. Glavni nevrotiki, ki prihajajo v urad specialista, so ponavadi pevci.

Godba je zelo bistvena pri izvajanju takega stanja. Povzroča namreč značilni učinek na živčni sistem potom raznolikih vibracij. Ponovno se je izkazalo s pomočjo poskusov, da povzroča godba duševno depresijo, da napravi slabša močnega, bojazljivega junškega in da pomaga pri številnih boleznih živčnega sistema.

Temperament pevec je vsled tega posledica nervoznosti. Zdravljenje te nervoznosti zahteva največje pozornosti od strani zdravnika. Pri takih osebah je osebna higijena največje važnosti. Izogibati se je treba razburjenjem vsake vrste in bolnik se mora vzdržati tobaka, kave, čaja in prav po sebnost alkohola.

Resignacija španskega ministarstva.

Madrid, Španija, 3. decembra. — Špansko ministarstvo je danes resigniralo.

KOLENDARJI!

Sedaj je čas, kdor hoče imeti velik stenski koledar z 12 stranmi in sliko, katera predstavlja trgovino "Od zibel do groba". Naj se sedaj obrne do mene, ker tak koledar se potrebuje v vsaki hiši. Za malo ceno 23c v poštnih znamkah s poštnino vred imate celo leto zanesljiv koledar z velikimi in rdeče zaznamovanimi prazniki. Pišite na: Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Kateri jih naroči 5 skupaj, dobi enega zastonj. Za slovenske dvorane, ali kjer zborujejo slovenska društva, jih pošljem brezplačno, vendar pa pričakujem 6c poštnine.

ANTON GRDINA, slovenski trgovec in pogrebnik. (2-12 2x v t)

Cenik Knjig

katero ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

62 Cortlandt St., New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angl. tolmač vezan — 50

Domači zdravnik mali — 25

Hitri računar (nemško-angl.) vezan — 50

Poljedelstvo — 50

Sadjarstva v pogovori — 25

Slov. angl. in angl. slov. slovar — 1.50

Veliki slov. ang. tolmač — 2.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGI KNJIGE:

Hipnotizem — 35

Dve šalogri: "Čarljiva ženitev" — 25

In "Trije ženiti" — 50

Pretraba bolnikom — 50

Prizna uš in trtoje — 50

Vojna na Balkanu 13 sv. — 1.50

RAZGLEDNICE

Newyorške, božične, velikonočne in noveletne komad po 25c

ZEMLEVIDI:

Avstro-Italijanska vojna mapa — 25

Avstro-ogrski, veliki vezan — 50

Cell svet mali — 10

Cell svet veliki — 25

Evropske vezan — 50

Vojna stenska mapa — 3.00

Vojni atlas — 25

Vojni atlas nov — 30

Zemljevidi: Ala., Ariz., Colo., Cal. itd. po — 25

Zdravilnih držav mali — 10

Zdravilnih držav veliki — 25

Zdravilnih držav stenska mapa, na drugi strani pa cell svet — 3.00

NIKAR SE NE PUSTITE VARATI

VAROVATI HOČEMO SVOJE PRIJATELJE IN ODJEMALCE PRED NIČVREDNIMI POSNETKI.

JE SAMO EDEN PRAVI

Bulgarski Krvni Čaj

ki nosi to varstveno znamko in podpis:

Mnogo tisoč družin se je ubranilo španske influence in za hrbtne pljučnice, ker so rabile ta čisti zdravilni čaj — naravni dar človeku. Sestavljen je iz korenin, skorje, listja, semen, jagod in cvetja. Očisti in obogati kri, osvabi in osladi želodec, uredi ledice, odstrani šrump iz obisti ter okrepi telo, da se more vstavljati bacilom bolezni.

Bulgarski krvni čaj se prodaja v velikih družinskih zavetih, ki zadostujejo za petmesečno zdravljenje, po \$1.25 za zavitek, predplačan in zavarovan, ali pa 5 zavitev za \$5.25, ali pa pošljemo po C.O. D. za posebej 10 ct. Naslovite na:

H. H. VON SCHLITZ, President, MARVEL PRODUCTS CO., 9 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

Nikdo ni kriv.

Bazel, Švica, 3. decembra. — Berlinska Norddeutsche Zeitung objavlja razgovor s prejšnjim nemškim državnim knežarjem Bethmann-Hollwegom, ki protestira proti izjavi bivšega cesarja Viljema, ki je rekel poročevalcu dr. Wegenerju, da je bil tik pred vojno proti svoji volji poslan na potovanje na Norveško, da ne bi bil v zvezi z dogodki, ki so povzročili svetovno vojno.

Dr. Bethmann-Hollweg odločno zanikuje, da je bil on namen cesarjevega potovanja.

Posojilo Belgiji.

Washington, D. C., 3. decembra. Državni zaklad je danes dal Belgiji novega posojila v znesku 12 milijonov dolarjev. Skupno posojilo Združenih držav Belgiji znaša 210,120,000 dolarjev; vsem zaveznikom pa \$8,196,576,666.

FLU

Father Mollinger se je 1891 boril proti influenci. Njegov tozadnji predpis se danes splošno zahteva. To je zdraviljenje, ki se naslanja na razum inteligentnega človeka.

18 knjig originalnih receptov Father Mollingerja navaja tisoč bolnikov, ki so začeli let zboleli na influenco. Svoji bolnikom je nasvetoval vzeti njegovo zdravilo pri prvih znakih kašlja, prehlada in influenze.

Napočal je, da naj vzamejo čajevico njegovih 15 rastlin v časi vrele vode in naj jo pije, predno gredo k počitku. Ako vzamete ta sloviti želiščni čaj, se ne bodele potili. Odradnuje šrump in lajša mrzlico.

Zdravilo Father Mollingerja proti kašlju, prehladu in influenci ter njegovi sloviti želiščni čaj je čudovita zmes in na tisoče ljudi jih rabi v Pittsburghu, kjer ima javnost, ki je poznavala Father Mollingerja, ki ima zaupanje v njegovo izdelke.

Zdravilo Father Mollingerja proti kašlju, prehladu in influenci se pošilja povsod po pošti za \$1.10. Njegov sloviti želiščni čaj \$1.10. Popolno zdravljenje stane \$2.20. Pošljite naročilo še danes na:

MOLLINGER MEDICINE CO., 21 Mollinger Building, 14 East Park Way (N. E.) Pittsburgh, Pa.

POZOR ROJAKI!

Najuspešnejše mazilo za ženske lase kakor tudi za možke brke in brado. Od tega mazila zrastejo v 6th tednih krasni, gosti in dolgi lasje kakor tudi možkim krasni brki in brada in ne bodo odpadali in osiveli. Revmatizem, kostilol ali trganje v rokah, nogah in v križu, v osmih dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurja očesa, ozeblin v par dnevih popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravilo brez uspeha rabil, mu jamčim za \$5.00. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljem zastonj.

Krasni Koledar za leto 1919 vsakega zastonj, pošljite 3 cente za poštnino.

JACOB WAHČIČ, 6702 Bonna Ave. NE. Cleveland, O.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR ZA LETO 1919 je dovršen ter se ga bo pričelo razpošiljati v teku naslednjega tedna. Vseboval bo izvanredno bogato zbirko najbolj različnih člankov pomenne, zabavne in razvedrilne vsebine. Izmed posameznih razprav omenjamo kot posebno pomembno v sedanjem času, ko se obeta slovenskemu narodu dolgozaželjena prostost, ono našega rojaka dr. Vošnjaka, ki nosi naslov:

POGLAVJE O STARI SLOVENSKI DEMOKRACIJI. — V tej razpravi se opisuje čas, ko se je na Gosposvetskem polju na Koroskem ustoličevalo slovenske vojvode v slovenskem jeziku. Povdarja se pomen tega pristno slovenskega obreda, ki je brez primerov v ustavni zgodovini evropskih narodov. To ustoličenje nam kaže, da je znal ceniti slovenski narod demokratične naprave že v onih davnih časih in da je bil tudi v svojem sredu demokratičen, to je, da se je zavedal dejstva, da je narod kot tak glavna avtoriteta. Opisuje se žaloigro slovenskega kmeta, ki je vstoličil vojvodo ter plačilo, katero je dobil njegov potomec od Habsburžanov, krvnikov slovenskega naroda.

Nadaljna nad vse zanimiva in obenem tudi jedrnat razprava, katero prinašamo v letošnjem Koledarju, je ona dr. H. Hinkovića:

JUGOSLOVANSKI PROBLEM. — Dobropoučeni pisatelj pojasnjuje upravičenost naših zahtev kot troimanskega naroda do združenja v eno veliko demokratično državo, ki bo predstavljala mogočen jezik proti nemški pohlepnosti, obrnjeni v iztočno stran.

V izvanredno lepo pisani in ganljivi povesti:

MADALENA GONDI se opisuje žalostno življensko zgodbo siromašne deklice z Apeninov, ki je prišla v razkošno Firenco, mesto Medicejcev, kjer je postala vsled čudnih zapletljivih usod mati enega izmed naravnih sinov toskanskega vojvode, ne da bi bila deležna tudi časti, zvezane s tem. Nad celo povesti leži čar italijanskega kolorita.

Nadaljna razprava se tiče moža, ki je hotel zavojevati celi svet. Ta mož ni nihče drugi kot nemški kajzer, ki je sedaj tako žalostno propadel. Dočim je mislil, da se nahaja na vrhuncu svoje slave in svojih uspehov, je že stal na robu propada, v katerega telebne vsak, ki pusti v nemar pravico in resnico ter ustanavlja tiranstva na upostojenih domovih prostih narodov.

V Koledarju je še nebroj drugih

Zadnji redbine Montberthier

ispisat Jean Rameau. — Za "Glas Naroda" priredil J. T.

27

(Nadaljevanje.)

— Kako to? — Saj si vendar sama nasvetovala Caduretu, naj kupi kaj drugega in da se mu ni treba več brigati za naš grad. Ti si potemtakem odgovorna za to dejanje. Če bi tebe ne bilo in tvojih nasvetov, bi bil Caduret še danes zaljubljen v naš grad in bi ga prav gotovo kupil. Stari gradovi niso dandanašnji veliko vredni. Nikdo bi ne kupil grad zaradi grada samega. Ugaja jim radi okolice. Pravzaprav ne njim, le njemu je ugajal. — Potemtakem ti res ničesar ne preostaja kot vzeti gospoda Saverne. — Prosil ga bom, naj pride sem.

Pa tudi o tej stvari ni hotela ničesar slišati. Da, ona je bila naročila Caduretu, naj hodi več v grad in je torej ona precej kriva, da ni moglo gradu prodati. — Kaj pa na to? Ali je morda s tem rečeno, da se mora poročiti z gospodom Saverne? Ne, nikar ne!

— Ti si pa res zblaznela, da se je jezil grof in jo divje gledal. Take trme pa še nisem videl v celnem svojem življenju. Moj Bog, saj pravim, to so ljudje, to so otroci. V norišnico spadaš, nikamor drugam. —

— Le zapri me oči v norišnico. Meni je vseeno. — Kaj pa potem? — Ali se boš morda ti poročil z gospodom Saverne?

— Nesramnica! — je zakričal grof. — Kako si predrzneš govoriti na tak način s svojim očetom? — Zaslužila bi...

— Oprosti, oprosti — prav imaš, toda kar zahtevaš, je nekaj ne mogočega — je zajejala.

Padla je na kolena in dvignila roke proti njemu. — Kaj hočeš, da ti rečem? — Bom že dobila kako službo, morda bom guvernantka ali dekla, toda z gospodom Saverne se ne bom poročila.

— Torej se ti nič ne smilim? — je vprašal grof. Ta glas je bil tako nežen in tako mil, kot ga Nina še nikdar ni slišala. Pogledala je očeta, in opazila solze v njegovih očeh.

— Izprevidel sem, da ljubiš Mihaela, toda spoznal sem tudi nekaj drugega, namreč, da ne gojiš napram meni nobene ljubezni. — Vsakovrstni zakoni se sklepajo na tem svetu. In veliko je takih, ki niso sklenjeni iz ljubezni. — Ali nisi še nikdar slišala, koliko žensk se je že žrtvovalo, samo da so rešile čast svoje družine? Vsak teden se pripetijo kak tak slučaj. Zakaj nočeš storiti istega? — O, prosim te, s solzami v očeh te prosim! Usmili se svojega očeta, usmili se starca. Meni gre za življenje in smrt. Pomisli kaj bodo rekli posli in sosedje, ko bodo videli uničeno posestvo, ko bodo videli mene reveža, mene, ki sem ponavadi izdal stotisoč frankov na leto! — Otroci moj, ali nimaš v sebi nobenega ponosa več? — O prosim te, usmili se me!

Nina je jokala, odnehati pa ni. Na njenih ustnicah so še goreli Mihaelovi poljubi. In da bi ponudila svoje goreče ustnice kakemu drugemu moškemu v poljub, se ji je zdelo preponiževalno.

— Oče, vzemi mi življenje, če hočeš — je rekla stokajoč.

— Ne, ti mi boš vzela moje življenje — je zamrmral ter se odpravil v svoje sobane.

Zdela se mu je, da mu bo počilo srce. Koeka je padla. Vse bo prodano na dražbi. Vse bo prodano, vse slike, kipi, okraski, neprecenljive starine, grad, gozd, vse vse. Rajši umre kot pa doživljati kaj takega.

Ravno istega večera je pihal močan veter. Pogledal je na uro. Bilo je pol osmih.

— Še imam čas — je zašepetal s tresočim glasom. — Če Bog da, bo jutri zjutraj vse končano.

Šesto poglavje.

Večerja ni trajala dolgo, ker ni bilo nobenega obiskovalca. Pri mizi so sedeli samo grof, Nina in gospa Dupin. Grof je izpregovoril par besed, Nina je pa molčala in čakala pismo. Že cel mesec ni dobila nobenega sporočila od Valina.

Deset minut po osmi uri je grof vstal, in odšel v prvo nadstropje. Nina in gospa Dupin sta kmalu zatem zaslišali, kako je premikal pohištvo. Odpiral je omare, vlek predale ter prestavljal stole.

Posli so bili vjenci tega ropota. Toda grof je imel čisto poseben namen. Svoj največji zaklad je pripravljal, da ga izroči ognju.

Graščak seveda ni hotel, da bi ljudje mislili, da je sam zažgal. Napraviti mora tako kot da bi ogenj nastal poneseči.

Do polnoči je blodil po svojih sobanah. Od vsakega predmeta, od vsake slike se je posebej poslovlil. Najdragocenejše predmete je pogladil in poljubil. Mrzel pot mu je stal na čelu in kolena so mu klelela.

— Sedaj ali pa nikoli — je govoril sam seboj, ko je odpiral okna, da bi bilo več prepiha. — Po preteku četrte ure ne bom imel več moči.

Vrnil se je v svojo spalnico ter s tresočo roko pritaknil svetilko velikemu zagrinjalu.

— Zgodilo se je — je zamrmral. — Takoj zatem se je hitro slekel in legel v posteljo. Z izbuljenimi očmi je gledal plamenček. Toda namesto, da bi se plamen širil, se je neprestano zmanjševal ter slednjič ugasnil.

Zagrinjalo je bilo najbrže nekoliko vlažno in ogenj se ni hote prijeti lesa.

Vstal je in se približal drugi preprogi. Zobje so mu šklepetali ko je zažigal girlando. Topot je imel več sreče. Plamen je najprej obliznil preprogo, zatem je začel pa lizati les in pohištvo. Grof je legel v posteljo in čakal. Sklenil je čakati do konca ter se nič zmešati za opeklino. Če ga najdejo mrtvega in obžganega v postelji, ne bodo ljudje slutili, da je sam zažgal.

Toda plamen se ga ni hotel usmiliti. Iz prve sobe je šel plamen v drugo in v tretjo. Slišal je, kako so pokale galerije, kako je pihal veter in raznašal iskre.

Ne, rešiti se ni hotel. Oči so ga pekle, v pljučih ga je tiščalo, ko je vstal iz postelje ter se odpravil skozi prvo galerijo. Na vsak način ga morajo najti mrtvega in obžganega. Stoli, katere mu je bil podaril gospod Saverne, so že goreli.

Tedaj se je pa zgodilo nekaj, na kar ni bil pripravljen. Iz sosednje sobe je vdrl na galerijo Albert ter planil k svojemu gospodarju, hotel ga rešiti.

— O, gospod grof, grad gori! — je zakričal. — Sem, sem! — Turkaj se lahko rešite!

Starca je zgrabilo dvojno močnih rok. Torej ga ne puste, da bi umrl! Ves grad bo morda do tal pogorel, on bo pa ostal živ ter bo izročil sramoti in poniževanju.

Nekaj časa se je branil. Albert je to prav dobro opazil, pa ni vedel, zakaj sili gospod v ogenj.

— Pustite, pustite to, gospod grof — mu je prigovarjal. — Povsod je polno starih Omar. Najprej morate nase misliti, potem še le na te starike.

Po teh besedah ga je odpeljal, ne da bi se mu kaj protivil. Gospod Montberthier je izprevidel, da se mu načrt ni posrečil. Premišljeval je le, kako bi zakril ljudem resnico.

— Moja svetilka je vse zakrivila — je jecal. — Prevrnila se mi je in petroleje se je zlil po tleh. — Moj Bog, kaka nesreča, kaka nesreča! — Ali je že kdo poklical požarno brambo?

— Seveda, gospod grof. — Vrtnarja sem poslal v vas. — Ko sem opazil prve iskricke, sem poklical posle. — Tudi gospodično sem zbudil. — Poglejte, tukaj prihaja.

(Dalje prihodnjič.)

Kam se boste obrnili,

kadar delate ugovore, pogodbe, zapriseženo izjavo ali razne druge dokumente, ki spadajo v notarski posel. Kdo vam bo tolažil na sodniji, pri mirovnem sodniku ali drugod? Ako hočete pravilno izpovedati ali pričati, potrebujete človeka, ki je zmožen slovenskega in angleškega jezika. Obrnite se v tem pogledu vedno na

ANTON ZBAŠNIK,

JAVNI NOTAR IN TOLMAČ

na 102 Bakewell Bldg., Cor. Diamond and Grant Sts., (nasproti Court House) PITTSBURGH, PA.
Telefon urada: Court 3459. Telefon na domu: Flak 1961 J.

Jugoslovanski protestni shod v Pittsburghu, Pa.

V nedeljo popoldne, dne 1. decembra, se je vršil v K. S. Domu protestni shod Jugoslovancev iz Pittsburgha in okolice. Zborovanja se je vdeležilo približno 2000 oseb. Na shod je prišlo veliko številno rojakov iz sosednjih naselij: samo iz Herminie, Pa. jih je bilo nad sto s svojo lastno godbo na čelu.

Zborovanje je otvoril predsednik shoda, g. Paul Bara, rodom Dalmatincev, ob drugi uri popoldne. V kratkih besedah je pjasnil namen seje in povdarjal potrebo složnega delovanja, osobito kar se tiče propagande proti aspiracijam italijanskih iredentistov. Ni pozabil, da je njemu tekla zibelka v krasni Dalmaciji, katere bi se radi poalstili Lahi, in radi tega je tudi znal dati duška svojemu ogorčenju proti taki nakani od strani Italije. Zatem, ko je g. Bara končal s svojim govorom, zasvrat slovenska godba iz Herminie.

Pa ameriško himno "Star Spangled Banner", čemur so navzoči burno aplaudirali. Nato je nastopil kot prvi govornik rojak Anton Zornik iz Herminie; omejil se je na razvoj slovenskega naroda od početka, ko se je naselil na Balkanu pa do danes. Orisal nam je pod kakimi okoliščinami so se pradedi naselili tam in kaj vse so morali pretrpeti predno so si vdeležili svoje zadeve; kako je potem naš narod svobodno živel in se razvijal, dokler je končno, pred več sto leti, padel Germanom v oblast. Sedaj je pa prišla ura rešitve in prikazala se je zarja Svo-bode. Priporočal je tudi on slogo ki je ravno v sedanjem času naj bolj potrebna, in izrazil je nado, da se nam bode posrečilo prevladati Italijanom, da ne dobijo v svo-je roke kraje, ki spadajo po pravici Jugoslovonom. Po končanem njegovem govoru je nastopilo slovensko pevsko društvo "Prešeren" ter zapelo "America". Zatem zasvira zopet slovenska godba iz Herminie "Marseljezo", kar so navzoči živahno pozdravljali. Zatem nastopi, kot glavni govornik brat naš, Hrvat, Kosto Unkovič istotako rodom iz Dalmacije. Nemogoče je opisati njegov govor samo toliko rečemo, da so se marsikateremu prikazale solze v očeh ko je g. Unkovič v svojem plemenitem govoru goreče slikal prejšnji in sedanjí položaj jugoslovanskih narodov. Take besede je v stani izustiti pač samo človek, ki ljubi svoj narod, ki je pripravljen žrtvovati vse, kar ima in kar poseduje v prid napredku in povzdigi naroda iz katerega je izhajal. Vsaka beseda, katere je izpregovoril, prihajala je iz dna duše. In ko je g. Unkovič rekel, da je prišel glas iz Dalmacije, iz zemlje slovanke, kjer je tekla zibelka njemu in njegovim očetom, kjer so pokopani njegovi pradedi in, ako mu bo kedaj dana prilika da se povrne v svoj rojstni kraj da želi pomoliti na grobovih svojih prednikov in, da želi storiti t. na zemlji slovenski, ne pa na zemlji-italijanski, tedaj mu je navzoče občinstvo z velikim aplavzom odobraval. Mr. Unkovič je zaključil svoj govor z nado, da bo naš veliki predsednik, Woodrow Wilson, znal ščititi naše interese in, da ne bode dovolil, da bi se kaka tuja država krivičnim potom polastila jugoslovanskih krajev.

Za Mr. Unkovičem je govoril rojak Terčelj, tajnik krajevne organizacije S. R. Z. za zapadno Pennsylvanijo. Naši rojaki so imeli že mnogokrat priliko slišati g. Terčelja. Neumorno je deloval že več let za združenje in slogu Jugoslovancev in isto je povdarjal tudi na shodu. Tudi on je prepričan, da je pravica močnejša od krivice in da bode svetu zagotovljen mir šele tedaj, ko se bodejo narodi lahko svobodno razvijali in ko bode vladala volja naroda. Nato rojak Zbašnik predložil protestno resolucijo, katere naj bi se poslalo na predsednika Woodrow Wilsona, na državnega tajnika in

na francoskega, angleškega in italijanskega poslanika. Resolucija je bila enoglasno sprejeta.

Nato rojak Varoga, glavni nadzornik J. S. K. J. predložil in čita petico, izdano od uprave S. R. Z., katero naj bi se cirkuliralo med tukajšnjimi Slovenci; da b se nabralo kolikor mogoče več podpisov in poslalo eksekutivi S. R. Z., ki jo potem odpošlje na pristojno mesto. Predlog se sprejme soglasno. Omenjeno petico se bode torej cirkuliralo po vseh naselbinah in vsakega rokaja je dolžnost, da po podpisu.

Rojak Terčelj je v svojem govoru izrazil tudi ogorčenje nad h. navzočino, ki se je pokazala v tem da je nekdo iz Pittsburgha na samopašen način preklekal v G. N. hod, ki se je vršil na ta dan. Rekel je, da, ako ne bi bilo vsled te objave, bi bilo najmanj 1000 več b. iz bližnjih naselij navzočih. Poročevalce se s tem popolno ma strinja, kajti tudi iz Pittsburgha bi se jih bilo precejšnje število več odzvalo, ako ne bi bi hinavec imel svojih pristov vmes.

Toda Slovenci in Hrvati v Pittsburghu smo napravili svojo dolžnost. Protestni shod se je vršil v najlepšem redu in ravno na tak način tudi končal.

Po prečitani petici od strani brata Varoge je godba zasviral "Hej Slovani" in isto so zapeli tudi pevci "Prešerna", ter zborovali. Nato se predsednik Bara najiskrenejše zahvaljuje vsem, ki so se vdeležili tega velikega zborovanja in shod je bil s trikratnim "Živjo!" predsedniku Wilsonu ob peti uri zaključen.

Najlepša hvala našim rojakom iz bližnjih naselij, posebno pa slovenski godbi iz Herminie, Pa. ki je toliko pripomogla k sijajnemu uspehu narodnega zborovanja v slovenski centrali Pittsburgha. Anton Zbašnik, poročevalce.

Zakaj hočemo Slovenci demokracijo? Ker smo bili od nekdaj demokracijski, ker ne poznamo med seboj plemstva. — To je dokazano v članku "Poglavje o stari slovenski demokraciji", priobčenem v

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem naznanjam žalostno vest, da je dne 3. novembra ob 1/2 3 zjutraj za vedno zaspal naš oče

JOHN STIFTER.

Ranjki je bil star 57 let. Doma je bil iz Vura pri Domžalah na Gorenjskem. Tukaj zapuščala dva sina Jolna in Franka ter eno hčer Marijo omoženo Kokal, v starem kraju pa ženo, sina Antona ter 2 hčeri Ivano in Trezeziro.

Tem potom se zahvaljujemo vsem onim, ki so ga spremili na zadnji poti k večnemu počitku.

Tebi, dragi oče, naj bo lahka ameriška zemlja!

Obenem pa prosim, da vsi, ki mi kaj dolgujejo, blagovolijo prinesiti na naslov:

John Stifter,
1234 East Newwood Road,
Cleveland, Ohio.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim sreem naznanjam prijateljem, znancem in sorodnikom, da je dne 27. oktobra preminul po kratki in mučni boleznini najin edini sinček

FRANK

v starosti 4 1/2 leta. Pokopan je bil 30 okt. na St. Marys pokopališču.

Tem potom se zahvaljujemo vsem znancem in prijateljem za tolažbo v uri žalosti.

Tebi pa, ljubi Frank, naj bo lahka zemlja! Prosi Boga za nas, da se vidimo nad zvezdami!

Zalujoci starši:

Frank in Manca Širošek,
Pittsburgh, Pa.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim sreem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je po kratki in mučni boleznini v 58. letu svoje starosti preminul moj oče: oziroma mož

JOSIP ŠUSTARŠIČ.

Doma je bil iz vasi Pristava, fara St. Jernej na Dolenjskem. V Ameriki je bival 6 let, večji del v East Heli, Mont., kjer je tudi zapečatil svoje življenje dne 10. novembra.

Tem potom se najlepše zahvaljujem Frank Hudoklinu, da mi je poslal poročilo, ter njegovemu sinu: nadalje se zahvaljujem družini Frank Suhadolnik za prestržbo, pomoč in tolažbo; posebno se zahvalim Mr. Anton Hudoklinu za ves njegov trud in požrtvovalnost ter vse, kar ne morem povedati na tem mestu: lepa hvala vsem, ki ste ga spremili k zadnjemu počitku. Bog vam poplačaj!

Ranjki zapuščala v Ameriki mene žalujočega sina, v starem kraju pa ženo oz. mater, 2 sina in 2 hčeri.

Počivaj v miru, ljubi oče, in lahka naj ti bo ameriška zemlja! Bog naj bo milostljiv tvoji duši!

Frank Šustaršič, žal. sin.

Cleveland, O., 29. nov. 1918.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim sreem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je moj nepozabljeni brat

LEOPOLD PIRNAT

dne 18. novembra, previden s sv. zakramenti za umirajočega, v 38. letu svoje starosti v Gospodu za vedno zaspal v Indianapolis, Ind. Pogreb se je vršil 20. nov. z našo zaščitno. Na pokopališče do kopeli ga je spremlilo društvo SSPD. Ker mi ni bilo prej mogoče vdeležiti se pogreba zaradi oddaljenosti, je bil pokopan 21. nov. na moje prijeljenje. Vzrok smrti je bila pljučnica; bolehai je samo pet dni.

Ranjki je bil doma iz Borovnice na Notranjskem. Tukaj zapuščala mene žalujočega brata, 3 bratrance in sestrično, v stari domovini pa mater in enega brata.

Najprisrčnejše se zahvaljujem članom društva SSPD, za njih požrtvovalnost v boleznini ranjkega in za krasni venec, ki ga mu je društvo podarilo; ravno tako lepa hvala Mr. in Mrs. Aleš Ban za postrežbo in trud v boleznini; presrečno se zahvaljujem Mr. Fr. Turku za poslani bitojaz; ravno tako tudi najlepša hvala Mr. in Mrs. Joseph Pušner za njih naklonjenost in požrtvovalnost; posebej se pa zahvaljujem Mr. Andreju Drešček za njegov trud in naklonjenost v moji navzočnosti.

Tebi, nepozabljeni brat, pa naj bo lahka ameriška gruda!

Zalujoci ostali:

Frank Pirnat, brat in družina, Hopkinton, Iowa.

Anton, Matevž in Karol Drašler, bratrance v Bradocku, Pa.

Frances Brancel, sestrična v Bradocku, Pa.

Ana Pirnat, mati v stari domovini.

Anton Pirnat, brat v stari domovini.

Dr. Koler je najbrže odšel v svoj dom, kjer ga bodo našli v miru. Če imate kakršnokoli vprašanje, se obrnite na njega, ki vam bo vse razložil in vam bo tudi pomagal.

Vse moške bolnike zdravim po domači metodi. Kaker hitro opazite, da vam prikažejo zdravje, se takoj obrnite na mene, da vam pomagam.

Dr. Koler je najbrže odšel v svoj dom, kjer ga bodo našli v miru. Če imate kakršnokoli vprašanje, se obrnite na njega, ki vam bo vse razložil in vam bo tudi pomagal.

Vse moške bolnike zdravim po domači metodi. Kaker hitro opazite, da vam prikažejo zdravje, se takoj obrnite na mene, da vam pomagam.

Dr. Koler je najbrže odšel v svoj dom, kjer ga bodo našli v miru. Če imate kakršnokoli vprašanje, se obrnite na njega, ki vam bo vse razložil in vam bo tudi pomagal.

Vse moške bolnike zdravim po domači metodi. Kaker hitro opazite, da vam prikažejo zdravje, se takoj obrnite na mene, da vam pomagam.

Dr. Koler je najbrže odšel v svoj dom, kjer ga bodo našli v miru. Če imate kakršnokoli vprašanje, se obrnite na njega, ki vam bo vse razložil in vam bo tudi pomagal.

Vse moške bolnike zdravim po domači metodi. Kaker hitro opazite, da vam prikažejo zdravje, se takoj obrnite na mene, da vam pomagam.

Dr. Koler je najbrže odšel v svoj dom, kjer ga bodo našli v miru. Če imate kakršnokoli vprašanje, se obrnite na njega, ki vam bo vse razložil in vam bo tudi pomagal.

Vse moške bolnike zdravim po domači metodi. Kaker hitro opazite, da vam prikažejo zdravje, se takoj obrnite na mene, da vam pomagam.

Dr. Koler je najbrže odšel v svoj dom, kjer ga bodo našli v miru. Če imate kakršnokoli vprašanje, se obrnite na njega, ki vam bo vse razložil in vam bo tudi pomagal.

Vse moške bolnike zdravim po domači metodi. Kaker hitro opazite, da vam prikažejo zdravje, se takoj obrnite na mene, da vam pomagam.

Dr. Koler je najbrže odšel v svoj dom, kjer ga bodo našli v miru. Če imate kakršnokoli vprašanje, se obrnite na njega, ki vam bo vse razložil in vam bo tudi pomagal.

Vse moške bolnike zdravim po domači metodi. Kaker hitro opazite, da vam prikažejo zdravje, se takoj obrnite na mene, da vam pomagam.

Dr. Koler je najbrže odšel v svoj dom, kjer ga bodo našli v miru. Če imate kakršnokoli vprašanje, se obrnite na njega, ki vam bo vse razložil in vam bo tudi pomagal.

Vse moške bolnike zdravim po domači metodi. Kaker hitro opazite, da vam prikažejo zdravje, se takoj obrnite na mene, da vam pomagam.

Dr. Koler je najbrže odšel v svoj dom, kjer ga bodo našli v miru. Če imate kakršnokoli vprašanje, se obrnite na njega, ki vam bo vse razložil in vam bo tudi pomagal.

SLOV. DELAVSKA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908.

PODPORNA ZVEZA

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1088 Norwood E'd., Cleveland, Ohio. Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa. Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa. 1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa. 2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRIČ, 20 Main Street, Conemaugh, Pa. Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6502 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Pom. blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzor. odbora: JOSIP PETERNEL, Box 95, Willock, Pa. 1. nadzornik: NIKOLAJ POVŠE, 1 Grab St., Numrey Hill, N. S. Pittsburgh, Pa. 2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POKOTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kans. 1. porotnik: FRANC TEROFČIČ, R. 1. Bononga, Ark. 2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VERHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa. Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki so ljudno prošli, pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Poštah, Expressih, ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslavljaajo: Blaž Novak, Title Trust & Quarante Co. In tako naslovljene pošiljate z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim sreem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da mi je umrla moja žena oz. mater

BOZI ŽLAIPAH, roj. Samec,

doma iz fare Struge na Dolenjskem. Umrla je za influenco. Stara je bila 37 let. Tukaj zapuščala mene žalujočega moža, 4 otroke, stare 16, 10, 7 in 1 leto.

Tem potom se lepo zahvaljujem vsem, ki so nas obiskali v tako težkih trenutkih in jo spremili na pokopališče, kakor tudi za podarjene vence; posebno se pa zahvaljujem botru in botri Mr. Lawrence in Mrs. Mary Kljun.

Ranjka je bila pri društvu Slovenske Dobrodelne Zveze štev. 6 Slovenski Dom.

Bodi ti lahka zemlja, v miru počivaj!

</